

308693

పతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2.

నంపుటము. ౨

చెన్నపట్టణము 1916 నం॥ మార్చి నెల 25 వ తేది శనివారము

రాక్షసనామ సంవత్సర శాల్వాణమాస బహుళ పక్షి.

NO 303

నంచిక 303

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్

5 స.వత్సరములు గ్యారంటీ గలది.

చక్కని గొలుసుతో వెల 2-0-0 ప్రోస్టెజ్ 0-4-0

ఇది మా కొంత సిద్ధపడుట బడింది. కావున నెవరివద్ద నుండి ను. నెల స్వల్పమైన ఫలదాని కనుగొనుటకును తెలియను. దృఢమైన సామనలతో. తేలు బడి దెబ్బ పూర్తి అవునానుదూ ము కలిగియుండుటచే చాలాకాలము నిలువక తృప్తికరముగ వని చేయును. గడియారము పెట్టె 'ఇండియన్ మెయిల్' అను పేరుండును. పెట్టెలోను గ్యారంటీ

పత్ర మలికించి యుండును.

ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుదూము లేనిది వెల 2-8-0

చిరునామా:—సురీంద్రులు వాచ్ కంపెనీ.

194

పోస్టుబాక్సు నెం 167 మదరాసు.

స్టీమ్ మోటారుబండ్లు

విశాఖపట్టణము అనకాపల్లిలోనుండు రాధాకృష్ణస్టీమ్ ట్రాన్సిట్ కంపెనీ వారివలె 1916 నం॥ ఏప్రిల్ నెల లగా యిటు ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థము చక్కని రోడ్డులులలో మిక్కిలి నవీకరణల నుచునంది తయారుచేయుచున్న స్టీమ్ మోటారుబండ్లు అనకాపల్లివంతి చోదరము మార్గముగా మారును. వరకు రాకపోకలు సులభమగును. ఈ యిరువది రెండు పైర్ల ప్రయాణమునుమీరండు ఘంటల కాలముగా పూర్తిచేయుటను. కనుక ఇక కొద్ది రోజులలో ప్రయాణము చేయుటకు రాకపోకలు సులభమగుచున్నది. బండరాకపోకల కాలములు చార్జీలు మొదలగువాని తలిసీసను చదువము విరివీంది గమనించుటకు కోరబడుచున్నది.

The Radakrishna Steam Transit Co.,

391

Anakapally

Proprietor:—Nagulakonda Radakrishniah.

GLASS MERCHANT, MADRAS. E.

LARGE TYPE EDITION!

NOW READY

THE VIRGIN'S KISS
OR THE BRONZE STATUE.

BY G. W. M. REYNOLDS.

IN 4 VOLS.]

[As. 9 PER VOL.

POST FREE

This is a masterpiece of the world renowned Author unrivalled in fluency, plot and excellent description of nature, art love and the thousand and one varieties of the characters of people. This novel is one of the author's excellent productions. In this the author specially exposes different sorts of characters. Further, this is full of heart-thrilling facts. Numerous excellent morals are involved in this novel.

The novel will be printed in Four Volumes, one Volume every month. The 1st Volume ready for despatch from the 1st March 1916.

Other big type editions of novels by the same author now ready for sale.

Soldier's Wife, 2 Vols - - (Postage Extra.) 1 4 0

Faust (An Excellent Romance) 2 Vols do 1 8 0

N. B. - Purchasers of 3 complete sets of either of these at a time will get one set of it gratis.

SUPERIOR WATCH CO.,

194

Post Box, 167, G.T. MADRAS.

శ్రీకృష్ణ కర్ణామృత శ్లోకములు సంపూర్ణముగా గలిగిన

5 ఉభయపక్షముల పాటలుగల 10 అం॥ గీతపలకములు

డి. శ్రీనివాసాచార్య వారివలన పొడబడినవి

183

ఒక్కొక్కటి రు. 3

{ 12-12401 శృంగారోదయే	రాగమాలిక
{ 12-12402 పేం లోకా శృంగార	"
{ 12-12398 యవ్య-తె-యస్య-నగర	"
{ 12-12399 నానా ధర్మ	"
{ 12-12400 కరచరణ	కాంభోజి
{ 12-12403 హే-నో-పాలక-హే-కృపా	రాగమాలిక

{ 12-12406 నయామి-నారయా	రాగమాలిక
{ 12-12407 క్షీరసాగర-తరమ్	"
{ 12-12404 ఆహ్వా-యాభ్యాసన	"
{ 12-12405 మదన-పరిహర స్థితిమ్	"

మాయొక్క ధరలపట్టిక కొరకు వ్రాయుడు

స్పెన్సరు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, మదరాసు

Sole Distributors for Southern India & Hyderabad

Spencer & Co. Ltd., Madras.

ప్రపంచ వార్తలు

రష్యా దేశమున వారు మద్యవిక్రయమును నిషేధించుటకు పూర్వము వారికి దానివలన సొంత కోటి పానులు పొందుచు వచ్చుచుండెను.

జర్మనీలో పాల్స్ట్రు, పాలమద్యము పానులు 1-12-0 గా విక్రయించుచున్నాడు.

అంగ్లాండ్ లో యంత్రకాలలో పనిచేయుటకు పని వారిని దొరకుట లేదు గాన 18-14 ఏండ్లవారికి గూడ వారు వారమునకు రు 10 లు కూలి ఇచ్చెద మనుచున్నారు.

కానీక్లెలకు ముసలితన మెప్పుడును లేదు. వారెన్న కి రష్యా మూలములలోనివారే తనయులతోను మనుషులతోను మనుషులతోను గూడ తాతలుగూడ తనయులవచ్చి పుడు తలపడుటకు తలచుదురు.

అంగ్లాండ్ లోను వర్తిండు సమీపమున దక్షిణపు భట్టణమున ఫీమెను కలములు గలవు. ఫీమెను సరి భర్తయు లేని పురుషులు రెండునాడు ఆమె సోదరులు రెండునాడు ఆమె మీసలును రెండునాడు నేలలో చేసెనున్నాడు.

డెంటో ఏడునెలలనుండి ఇటీవల 105 వ వర్షంతుత్సవము జరిపినది. ఆమె తలిదండ్రులు తొలగిపోయిన ఏడున్నాటినుండి వార గాని చనిపోలేదు. ఆమె సన్నిహిత బంధువులలో నెవ్వరును 85 ఏండ్లు రాకుండు చనిపోలేదు.

కెనడా వాయవ్యభాగమునకున్న బాఫ్టుదేశములోని ప్రజల కింతవరకును యూరోపు యుద్ధము సంగతి తెలియనే లేదనియు మొన్న మొన్ననే తెలిసెననియు అచట క్రైస్తవ మతబోధకుడు నున్న కెరెండు ఇటీవల గారు ఈబుబోర నులో చెప్పిరి.

యధ్యము జనకుమ్యనుగూడ అమెరికావారు 50 కుల పానులు వెలగల మాడిక్యములను ఎగుమతిచేసిరి. దీనిలో వచ్చుల విడుదలపెచ్చు. ఈవచ్చులకొరకు కొందరు ప్రాణముల తెగించి యధావశములోనికొకడొకడు వారిని నాకలలో తెచ్చుకొనిరి.

మిదపరస్థులో పేదవారిని పోషించు నాకొరమున వినుటట్లు అనుకోక వృద్ధులు చనిపోయెను. ఇతడు గర్భదరించి దని అందరను తలచిరి. ఇతనికి వారములులేదు. నేనింకబాంకి లో వెయ్యిపానులున్నవి. ఆసామ్యుదొరతనమువారికే చెందును.

రష్యావారిచే ఖైదీగా పట్టుకొనబడిన వారికొరకు మతప్రచారకసంఘమువారు 11 టన్నుల బరతుగల 260000 టైలింగ్ గింధములను 54 పాకేజీపెట్టెలలో రష్యాకుపంపిరి. దీని జర్మను హంగరీహామియా దేశముల దేశభాషలలో గింధములు ముద్రింపబడినవి.

కనంతకాలమున పొలములలో పనిచేయుటకు 12 ఏండ్లు వచ్చినవారిని పన్నుదేండ్లు వాటివారిని (కెల్లలలు) చదువు మానిపించి సంపాదకు కెటునిద్యాసంఘమువారు మరల నిర్వహించిరి. కెల్లలు పొలములలో పనిచేయుటకు వీలగునట్లు గృహకృత్యములను చక్కబెట్టుటకు 12ఏండ్లలోపు వారినిగూడ ని సంస్కరణ చదువు మానిపింపదలచి.

జర్మనుల వింతత్వము. — మా కరువులపై మాకు పగ లేదు. వారిని చంపుటయు వారిఇండ్లకు తగులబెట్టుటయు వారిరాష్ట్రములను దోచుకొని వశపరచుకొనటయును గూడ ప్రేమతో గూడిన నేరగానే భావించి చేసెదము.

ప్రసిద్ధ పురుషులు

గర్ ప్రెస్టన్ బాస్కాప్టెగారు చాల దృఢగ్రుడు. ప్రతియడయడమునను ఆతడు చేయు కీరీరవ్యాయములలో గొలుట యొకటి. అందు ముందుకుగాక వెనుకకు గెంతుట చాల ప్రయోజనకరమనియు దానివలననే తన కిట్టి యదృశ కరమగు కీరీరవ్యాయము కలిగిందనియు బాస్కాప్టెగారు చెప్పిరి.

బానుమెకంటేగారు లార్డు చేంబర్లెను బాబులో వెంటు జేయు రాజమందిరమున కార్యాలయ రక్షకద్యోగిగా 48 సంవత్సరములు పనిచేసి ఇటీవలనే పని చాలించుకొనెను. ఇతడు ద్యోగము చేసినకాలములో 9 గురు ఛాన్సులను మారిరి.

సుప్రసిద్ధ నటియగు మేరీ ఆండర్సన్ కన్య వికలాంగులగు నైనిటలసహాయార్థము పృథ్వీంకుబడనున్న నాటకమున భర్తార్థము పాత్రధారణ మొనరించుట కంగీకరించెను. వారమునకు రెండువేల పానుల నిచ్చెదము పని చేయవలసిన దని ఆర్డర్ గారే కేసుడిన నాటకసంఘములవారు కోరగా నామె నిరాకరించెను.

సారాబెర్నెహార్డు నాటికా నాటకకాలలో మార్గ్య రశ్మియును శుద్ధచాయపును తగులనినోట పనిచేసెను 12 గంటలనేపు పనిచేయును. ఆమె తలుపులు మూయుటన బండిలో వెక్కి నాటకకాలకేసుకు. పరిశుద్ధవాయపును కీరీర వ్యాయమునుగూడ నవనరములేదనియు కార్యోత్సాహమే కావలసి నంత యాకాగ్యమును కలిగించుచు ను నామె వానించెను.

సుభాషితములు.

యధ్య భర్తవర్తమాను షీర ప్రదాపాదితము గాదు.

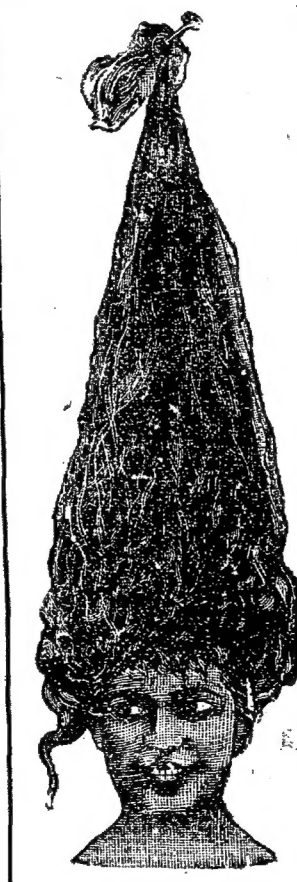
భోగవరాధనాత్మము విజయమున కభ్యంతరకరము.

షీరపురుషులు వికృతము చూపుటకెది యదనుగాని వెలయు విలపించుట కెది యదనుగాదు.

ఘనకార్యములే నుభసాధ్యములు. అట్లును వానికొద్దు రాజాలయ.

జాతీయకార్యనిర్వహణమునకు నాకాదేశము సమర్థమగునగాని నాకాదేశ కార్యనిర్వహణమునకు జాతీయులు సమర్థులు గాదు.

కృత్త్యభిప్రాయము తెలుసున్నను సర్వసమర్థులు మొనర్చుకొనెనయదను వచ్చినపు డన్నికృత్యుల నడుగుటకు రాష్ట్రపాలకులకు సర్వాధికారము కలదు.

126

శ్రీ జనమునకు ముఖ్యమగు భూషణము.

చక్కని తలకట్టు.

వట్టువలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనికొరజములకొరని శ్రీ కామినీయా ఆయిల్ (రిజిస్టరు)

శ్రీలక్ష్మి తప్పనిది. మెడనకు పదిబెట్టుకారటకు శ్రీలక్ష్మి, చెప్ప బయ్యలేదు. ఉష్ణాధిక్యమున తల చల్లబడును, నొప్పిపోవు, బట్ట తలవాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న నువాసన లభించును.

మైనూరు వస్తుప్రదర్శనమున బంగారు పతకము

బహుశతి బడసినది. దీని ప్రాధాన్యము విశేషముల బొగడుట కిదియేచాలును. దీనిక గ్యారంటీగా భూమి, ఇయ్యలేల, దేశమందంతటను వాడబడుచున్నది యొకటియే. ఇంతవరకు వాడి చూడబట్టినవో వెంటనేవాడును. నిర్భయముగ సంతోషమును గలిగింపగల గొప్పవరము. ఒక్కసారి వాడినవో ఎల్లప్పుడును మారే విధవాకలాలరు.

వాచ్యుని: — కామినీయా ఆయిల్ అడిగినప్పుడు కొంతలు మోసగాండు ఏదో యొక సామాన్యపునాన చూపి "ఇది చాలమంది. మిక్కిలి చాక" యనిబెప్పి దానిని కొనుగొని కెప్పుడున్నాడు. ఆమాటలచే మోసపోకుడు. ఆ నూనెలో వారికి మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండుటచే అట్లు చేయుచున్నాడు. కామినీయా ఆయిల్ రిజిస్టరు మార్కు చూచుకొనుడు.

ఒక సీసా 1-కి రు 1.0-0. వి. పి. రు 0.4-0

8 సీసాలు రు 2-10-0. వి. పి. రు 0.7-0

సోలువడెట్లు, ఆంగ్లో. ఇండియన్ డ్రగ్, అండ్ కెమికల్ కంపెని,

55. జమ్మనూనీడ్ మార్కెటు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏకెంట్లు- మొమాతాపురమోర్తం మూల్క, 29, చెనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

SPEECHES ON UNIVERSITY REFORM.

Sy Mr. C. Ramalinga heddy M. A (Cantab) I M U, OPINIONS

SIR SUBRAMANIA IYER: "Characterised by candour, ability, information."

SIR RABINDRANATH TAGORE: "Your speeches on "University Reform" gave me very great delight especially as I have been talking at most in the same strain a few weeks ago. I wish these brilliant speeches could be read by men who are in charge of our education, though I know they are too busy giving us lessons to take any for themselves."

MRS ANNIE BESANT: ".....ought to mark a new departure in the discussion on University Reform.....He has that priceless creative faculty of imagination, which is able to arrange materials carefully selected into a new form supplied by the mental visualisation of an idea, a faculty without which no really great work is done."

Price: Annas Eight: Apply to the Author, Mysore.

అధికవత్ర విమర్శనము.

బొంబాయి వాణిజ్యకాఖచారి పత్రికను వందనములను
కొనుచున్నాను. ప్రభు బొంబాయికి కృతజ్ఞునిగాను
ప్రభువు ప్రసవభక్తి వినితను కాగలదని విశ్వాసుగాగల
దేవి.

మిక్కుటూ శ్రీ రాజప్రతిభి ధిగాన గంభీరోపశాస్త్రము
సంగి నభ్యుదయ వింమించిరి. మిక్కుటూ కరతాళ భస్మము చెంది
నె. నభ్యుదయ శ్రీ వానమ గు. వి. ధా. పటా. లీయించు
నె. ౧౦.

విషయానుక్రమణిక.

ప్రపంచవార్తలు	3
సామ్యోద్యమము	4-5
ప్రభుత్వవ్యవస్థ	
హార్డింజి ప్రభుత్వ మహాసభ	6
మహాసభ - రాజకీయము	7
విరోధ మహాసభ	
విశేష తంత్రము	8
ఇంగ్లీషు తంత్రము	9-10-11-12
ఇంగ్లీషు కర్మవ్యవస్థ, భారతీయ విద్యార్థులు	13
విశ్లేషణ	14

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ మార్చి నెల 25-వ తేది

శనివారము.

హార్డింజి ప్రభుత్వ మహాసభ

రాజకీయ నెలలో హార్డింజి ప్రభుత్వము ప్రాంతీయ పరిపాలనను నడుపుచున్నది. కావున వారు నిన్నటిదినము అధ్యక్షత వహించి జరిగించిన ఇండియా శాసన నిర్మాణసభ సమావేశమే వారి యధికార కాలమున కడవటి సమావేశము. అందుచేత వారు తమ రాజప్రాతినిధ్యకాలమును గురించి విపులముగా నువన్యసించువాడైరి. వారి యువన్యాసము తమకు సంబంధించిన విషయములతో నిండినదియే యైనను ఎల్లప్పుడీవలెనే మొత్తము మీద మిక్కిలి హృదయంగమముగా నున్నది. అధికారము నుండి వెడలి పోవుచును గూడ వా రేదో కొంత హౌదవభూమికి మేలు చేసియే పోవలెనని యుద్దేశించినారనుట స్పష్టము. వారి యువన్యాసమున విశేషము వ్యతిరేకముగా విమర్శించదగిన యంశము లేమియు లేవు. ఒక్కసంగతిని మాత్రము అట్టి విమర్శకు పాత్రము చేయక తప్పనందులకు చింతిలుచున్నాము. వారు స్వపరిపాలన, అధినివేశ పరిపాలన, స్వరాజ్యము అను కదముల కొక్కటిగా నుపయోగించి ఆ స్వాతంత్ర్యమునకు హౌదవు లట్లులే యైనను కాలక్రమమున గాని హౌద సమకూరజాల దని వాక్రుచ్చినారు. అధినివేశముల చరిత్రను జదివి, అధినివేశములలో పరిస్థితులను అక్కడికి పోయి చూచిన యెడల హౌదవ రాజనీతిజ్ఞులకు నిజమైన సంగతులు బయట పడుతవి! బహుకాలముమీద కాని అధినివేశములకు స్వాతంత్ర్యము సమకూరలేదట. అచ్చటి సాంఘిక శక్తులకును నిచ్చటి సాంఘికశక్తులకును తారతమ్యమున్నదియట! ఇచ్చట జాతిమతవర్ణభేదములు ఎక్కువ చెప్పి పెట్టుచున్నవట! ఈదృష్టిపథము నుండియే తమ 1911 వ సంవత్సరపు డిప్రాచ్యు కోని స్థానికప్రభుత్వ స్వాతంత్ర్యమునకు సంబంధించిన పేరాకు నర్థము చెప్పినారు. స్వాతంత్ర్యమునకు వలసినదనియే తమ యర్థముటగాని వెంటనే నిచ్చివేయవలయునని యర్థముకాదట! హౌదవులు జరుగింతుటకు ముందు నడువ నేర్చుకొనుట అత్యవసరము! ఇంతదూరము హార్డింజి ప్రభుత్వము చేర్చి తా మెల్లప్పుడును హౌదవలాభము

వక్షును ననే కనిచేయుదుమనియు ఇదివరకు తమ యాదర్శానుకూలముగా వ్యవహారములను నడుపుకొని వచ్చినారనియు క్రమక్రమముగా స్థానిక స్వాతంత్ర్యము హెచ్చించుచు పోవుట చేయలేగినదనియు వాక్రుచ్చినారు. హార్డింజి ప్రభుత్వమును 'కార్యకక్ష మలోచింపవలెను, అదర్శములలో పడి కొట్టుకొనరాదు' అను మతముచే కొంతవరకు హౌదవాభివృద్ధికి వ్యతిరేకముగ కనిచేయువారు పెట్టువాదములనే పెట్టినను వారు సెక్ పి. సింహగారివలె యెవరైనను ఇనుకగూడులో చిరకాలముండవలయునని మాత్రము చెప్పలేదు. వారు తాము 4½ సంవత్సరములలో చేసినదనిని వర్ణించుటలోనే అంతకాలమున, ఆలోచనసభాస్వీకృతముగ బుగారాగవర్ష లేర్పడినదనియు ఆలోచనసభతో కూడిన టెన్సి నెంటు గవర్నరు బీ హా రు, ఒ రి స్సాల కియ్యబడివాడనియు ఆ పరిగణాల కై ఉత్తమ న్యాయస్థాన మేర్పడి యున్నదనియు పై రెండు పరిగణాల శాసననిర్మాణ సభలలో నిర్వచితసభ్యులెక్కువ ఏర్పడినారనియు మధ్యపరగణాలలోను ఆసాములోను శాసనసభలు అనధికార ప్రాబల్యముతో నేర్పడివనియు సంయుక్త పరిగణాలకు కార్యనిర్వాహక సంఘమును మజాబుకు ఉత్తమన్యాయస్థానమును రానున్న వనియు చెప్పి ఇంతకంటెను శీఘ్రతరగమనము సాధ్యమాయని యుడుగుచున్నారు. కాని పాతే చెప్పినరీతిని కొన్ని సందర్భములలో వారి కిష్టమున్నను ఆయుష్షును పూర్తిగా కార్యక్రమమున పెట్టుటకు వీలు లేకపోయినది. అందుచేత ప్రవృద్ధి వారిమాటగా నడుచునెడల ఇంకను హెచ్చుగా నడచియుండవచ్చును. కావున నడచుటకు ముందు పరుగెత్తుట పరుగెత్తుటకు ముందు నడచుట ఇత్యాది అస్పష్ట అసాపూర్ణోపమానములను హార్డింజి ప్రభుత్వము ఎదుట నిమగ్ననక శక్తికొలది తమ్మునప్రేమించు హౌదవభూమికి మేలు చేయుదురు గాకయని కొరవలసియున్నది. హౌదవభూమి హార్డింజి ప్రభుత్వము ఆసక్తి తక్కువపడినదని యెప్పుడును చెప్పబోదు. వారు మాటలలో పట్టి చెప్పినను కార్యములలో నుదారముగా ప్రవర్తించు రసయే విశ్వసీపగలదు. వారు ముందు రానుండు సమస్యలనుగురించిటిక్తి ప్రభుత్వము వారికి తమయభిప్రాయములను తెలియజేసినట్లు చెప్పిరి. వానిని ప్రస్తుతము వివరింప లేనందున వివరింప లేదు. అవి హౌదవాభిమానముతో కూడుకొని యుండు ననుటకు హార్డింజి ప్రభుత్వము యువన్యాసములోని ఇతరాంశములు తప్పని సాక్ష్యములయి నెగడుచున్నవి. హౌదవ నైతికాధికారులయు నైతికులయు కదవులను గురించియు సాఖ్యాభివృద్ధులను గురించియు ప్రభుత్వమువారు మొట్టమొదట నాలోచింపవలసి యుండుట. ఎల్ల అనుబంధ హార్డింజి ప్రభుత్వము స్పష్టము చేసలేదుగాని ఆంగ్లలతో సమానముగా నుండునట్లు ఆసమస్యను దీర్చిచుటకు ప్రయత్నింతురని నమ్మవలసియున్నది. సామాజ్యసభాప్రశంసన జేయునప్పుడుగూడ హార్డింజి ప్రభుత్వము రొక్కవిషయమును స్పష్టము చేసినాడు. ఆసభలో హౌదవభూమిచే సక్రమముగా నియమితులయిన ప్రతినిధులు ఇతరలతో సమానముగా నిధినింప నట్లుగా నుండవలసినదనినారు. ప్రజాప్రతినిధులందఱో నేర్పించుటకు

హార్డింజి ప్రభుత్వము పాటుకుదురు గాక. అధినివేశములతోటి మనకు నుండవలసిన సంబంధముల విషయమునను ప్రభుత్వము బహు స్పష్టముగా ను వాక్రుచ్చినారు. అధినివేశముల స్వలాభములను చూచుకొనక తప్పవట! వారిరాష్ట్రములు వాని స్వంతగృహములట! కావున బ్రిటిషు పౌరత్వమున కెంతటి ప్రతిభయున్నను దానినిబట్టి మే మెచ్చట బో నెంచిన నచ్చటికి మాకు ప్రవేశముండవలయునని చెప్ప వీలులేదట! అయిన హార్డింజి ప్రభుత్వమునలను మన లాభమును కోల్పోవునలేదు. పరిస్పర సమాన్వితమును గట్టిపట్టు చేసికొని నిలువవలసిన దనినారు. ముందు రానుండు చర్యలలో నిది మన కన్ను దాటిపోక యుండును గాక యని కోరుచున్నాము. హార్డింజి ప్రభుత్వము తమ యువన్యాసమున నన్నిటికంటె నెక్కువ హృదయంగమముగా 'పరిపాలన' సమస్యను మరియొక పక్షాదుము విమర్శించువాడైరి. క్రమముగా గ్రీమెంటు కథిని నిర్మాలించులోపుగా కూలీలకు జరుగు నన్యాయములను కష్టములను తగ్గించవలసిన దని గా మదన మోహన మాశవాగ్గా రిదివరలో కోరిరి. అప్పటికే తాము హౌదవభూమిలో చేయలేగిన ఏర్పాటుల నాలోచించి యుండిరట గాని పూర్తిగా నిర్ణయించుకొన నందున నప్పుడే జేలియిన లేదట! చేయదలచుకొనిన సంగతులను నిన్నటిదినము ప్రకటించినారు. ఇండియా దొరత నమువారు స్థానిక ప్రభుత్వములకు వ్రాసి అధినివేశములకు కూలీ తేకితిని ప్రోత్సహించుచున్నారో పరీక్షింపించెదరు. ఇక్కడ కూలీలచే వ్రాయించు కొనబడు గ్రీమెంటులో కూలీలు అధినివేశములోని శాసనముల ననుసరించి అనుభవించవలసి యుండు న ప రా ధ ము ల ను న మూ డు చే యు టకు తగిన ఏర్పాటులు చేయుతురు. అధినివేశ ప్రభుత్వములవారికి వ్రాసి హౌదవులలో ఈయూ పనుల యెడ ఈయూ మత విషయ కానిష్టము కల దని తెలియజేయుదురు. ఈ మూడు ముఖ్యోపాయములును అవలంబించినయెడల వలస కూలీల స్థితి కొంతవరకు బాగుగా సంస్కరింపబడు ననుటకు సంజేహము లేదు. ఇంత సూక్ష్మదృష్టితో సంగతులను కనిపెట్టి కనిచేయుచుండు ప్రభుత్వము హౌదవభూమి ఏ రీతిని కృతజ్ఞత చూపవలయునో మే మెరుంగము. మన యార్థికస్థితిని యెడలను హార్డింజి ప్రభుత్వము సానుభూతి యపార ముట నేటి యువన్యాసమున బయటపడి యున్నది. ప్రతి వస్తువులపై దిగుమతి సుంకములు హెచ్చింపవలెననియు లోదేశపు సుంకము నట్లే యుంచి ఆర్థికస్థితిలు బాగుపడినప్పుడు వీనిని రద్దు చేయవలసినదనియు హౌదవ ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరట! ఆ యువక్రమమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు కొట్టివేయుట చూచుచువు లెరుగుదురు. కాని హార్డింజి ప్రభుత్వము నిన్నటిదిన మువర్తనించుటలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తరమును బహుదూరము విమర్శించి అందుమీద బహుదూరము వ్యాఖ్యానముచేసి తమ యువక్రమమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు ఒప్పుకొని యుండినప్పుడు కలుగు లాభమునకంటె నిప్పు చెక్కువ లాభము కలుగగల దని చెప్పినారు. ముందున్న హౌదవభూమిని ఆర్థికప్రపంచమున నెంకో యునకు

క వదవిలో నిడుటను ఆప్రత్యక్షము సూచించుచున్నదని అభిప్రాయపడినాడు. తాము ప్రతివస్తువులమీదికి గురుతు సూక్తులను గురించియు లోదేశపు సుంకములను గురించియు తమయభిప్రాయమును అధికారవత్తులతో వ్రాసియుండు నవకాశము కలిగినదని సంతోషించినారు. ఈయన్నిచిహ్నుమును బట్టిచూడ హర్షింజి ప్రభువుగారు రాజప్రతినిధి పదవిలోనుండి హైందవభూమియొక్క అధికారస్వాతంత్ర్యమును చక్కగా ననుభవించిన వారు కావున వారిదృష్టియంతయు మనభూమికి మొదట నాధికారస్వాతంత్ర్యము సంపాదించిపెట్టుటపై నిలిచియున్నదా యను ననుమానము కలుగుచున్నది. ఈయనుమానమే నిజమగునని వెడలిపోనుండు మన రాజప్రతినిధిగారు హైందవభూమికి బయట హైందవుల కిరుదులతో సమానత్వము సంపాదించుటకును హైందవభూమికి ఆంగ్లభూమినుండి అధికారస్వాతంత్ర్యము సంపాదించి యిచ్చుటకును ఇప్పుడే గాకున్నను హైందవభూమిలోని అతిమితవాదులగు హైందవులకంటెను సత్వరముగా స్వరాజ్యమును హైందవభూమికి సంపాదించిపెట్టుటకును కణము కట్టికొనిన మిత్రుడని యర్థమగుచున్నది. మహాసాధికారమును రాజప్రతినిధి యధికారమును వహించి రీతి సంతకము లీ భూమిలో పనిచేసిన యాంగ్ల డెంతటి యుదాహరణను నిలబెట్టి మిత్రుడగుట ఇదివర కీ దేశమున సభవించి యుండలేదు గదా!

మన ప్రతినిధులు—రాజప్రతినిధి.

నిన్నటిదినము హర్షింజి ప్రభువుగారు తమ హృదయమును కొంతవరకు బయట పెట్టిన రీతినియే ఆదాయ వ్యయపట్టికా విమర్శన సందర్భమున మన ప్రతినిధులును హైందవ హృదయమును కొంతవరకు బయటపెట్టి హర్షింజి ప్రభువుగారి యెడల మనకు గల మహాదరమును తెలియ జేయుటయే గాక ముందునకు హర్షింజి ప్రభువుగారేయే మార్గముల మనకు లోడ్ల తమ యవ్యాజ మైతిని మునుకటికంటె నెక్కువ స్వతంత్రముగ నెరవవలసి యుండునో సూచించిరి. హర్షింజి ప్రభువుగారు హైందవభూమికి చేసిన మహాపకారము లెన్నియో గలవు. మొట్టమొదట పోర్చుగీసు దగినది బాగాళా విభజనము రద్దుచేయుట. దాని మూలకముగా నొక్కవిషయమును హర్షింజి ప్రభువుగారు స్పష్టపరచిరి. ఇదివరకేమి జరిగియుండినను నికముందు తాము హైందవభూమిని భేదోపాయమున పాలించుట లేదను సిద్ధాంతమును వ్యక్తము నర్పిరి. ఆ సూతన దృష్టిపథమే హైందవ మహమ్మదీయ విభేదములను తగ్గించి విశ్వమును సమకూర్చుటకు లోడ్ల నడచుటలో సందియములేదు. ఇందు లోడ్లెన్నింటిని గవర్నరుమెన్టరుగారు హర్షింజి ప్రభువుగారి కు డి భుజముగా పనిచేసినారు. వరి పాలకులుగా నుండియు ప్రజల యైక్యమునకు స్ఫులతరరీతిని లోడ్లదీనవార్యరసని ఇరుకైరపేళ్లును ముందు సంతతులవారు చెప్పుకొనక తప్పదు. హైందవులగౌరవమును లోకమున నిలువజెట్టుటకు హర్షింజి ప్రభువుగారు చేసిన కనికి గ్రీమంటుకదత్తి నిర్మూలనప్రయత్నమున కంటె మరియొకటి చెప్పనిలేదు గాని అందుతో జతగా వారిముఖమునుండి వెలువడిన 'పరస్పర సహాయత్వ' సిద్ధాంతమును సామ్రాజ్యసభలలో మనకు వారు ఇప్పించ బ్రయత్నించుచుండు ప్రాతి

నిధ్య సమానత్వమును నివిరేండును మునియే పేర్కొనక దప్పదు. హైందవసైన్యములను యూరోపురంగములతో వైరోపియను లతో బాహుబాహిగా పోరాడబాపుటయు మన గౌరవము నభివృద్ధి నందించు సాధకములలో నగ్ర గణ్యమే. మన యంతరంగములలోని యుత్సాహమును విజృంభింపజేసి మన స్వయంనియంతృత్వమును పెనుచు కార్యములలోను సూతన మహా మార్గములను హర్షింజి ప్రభువు చేయకపోలేదు. మహాప్రాచీనక్రసిద్ధిగల ఢిల్లీని రాజధాని నొనర్చుటయు హిందూవిశ్వవిద్యాలయమునకు బునాది వైచల్యము ఏ తస్మాగ్గులు గణనీయములు. సూక్ష్మకరిపాలనా సందర్భములలో మహోదార కార్యము లెన్నియో హర్షింజి ప్రభువయ్య తొనర్చి యున్నాడు. అన్నిటిచావితాను సిద్ధముచేయుట గోలాభము లేదు. ఆతడు విద్యావ్యాపనకు చేసిన ప్రయత్నము లిదివరకు అప్రతిమాములు. సర్వశంకరనాయకుగారిని ఇప్పటివరకు నియమించుట యుత్తరమేము ప్రశంసించిన స్త్రీవిద్యావిషయక ప్రకటనను వెలువరింపించుట వీరకాలమున విద్యకు నీయబడిన గ్రాంటులతో కలిపి చూచియెడల ఉగ్ర తమములుగా గన్పించకపోవు. హర్షింజి సతి స్త్రీవిద్యాలయము, కాన్పూరుమీసీ కేసు నిర్ణయము, జిడ్డా శత్రుభూమియైన యాత్రికులకొరకు అక్కడికిభోజనపదార్థముల బంపుటలు, యాత్రికుల కొరకు చేయబడిన వసతులు ఇట్టి లెన్నియో చిన్ని సంగతులలో హర్షింజి ప్రభువుయొక్క హృదయవైర శ్యమును సూచించుచున్నవి వీనినన్నిటిని చాలా మట్టుకుమన ప్రతినిధులుగడించిహర్షింజి ప్రభువుగారికి తెలుకదగిన కృతజ్ఞతను తెలిపినారు. ఆదాయవ్యయ పట్టికావిమర్శన సందర్భముగుటచే మనవారు వెడలి పోవుప్రతినిధిగారి ఎదుటనురానుండు ప్రతినిధిగారి యెదుటను పెట్టకగిరి విషయములను దృఢముగా నొక్కినారు. గా|| రామారావునింగారు హైందవ సైనిక ప్రశంసను కొనితెచ్చిరి. గా|| సర్. విల్లియము మేయరుగారు శాశ్వతముగా సైనిక వ్యయములు హెచ్చునని సూచించినారని చెప్పుచు హైందవ భూమిలో కోట్లకొలది ప్రజలుండియును సమయమునకు తగిన సాయముచేయలేక పోవుటకు సైనికక్షేత్రాలేమందుట కారణమనుటకు సూచించి కమిషన్ ఉక్తోగములు హైందవులలో నుత్తమజులకు నియ్య నాలోచించవలసినదని కోరిరి. గా|| ఘజ్జీవీగారు ఆయుధ శాసనపు కష్టములు తీరిపోవలెననియు లేకున్న యూరోపియను ఇంకియను భేదములేక ఆ శాసనము ప్రవర్తించునట్లు చేయవలసినదనియు వాక్కుచ్చిరి. మల్లికు ఉమారు హయాల్ ఖాన్ గారు హైందవభూమిలోని నిర్బంధ సైనికసేన అచిరకాలమున సాహసక తప్పదనిరి. మీర్ ఆసద్ అల్లీఖాన్ గారు కార్యనిర్వహక సాధుములలో నెక్కువ మందిని హైందవుల నేర్పరచవలసినదనియు శాసన నిర్మాణ సాధుములు వైరశ్యము నందవలసినదనియు నిర్వహకాధికారము వ్యాప్తి నందవలయుననియు వాదించగా దాదాభాయిగారు హైందవభూమికి ఆంగ్ల రాజ్యాంగములోని ప్రజా ప్రతినిధి సభలో ప్రాతినిధ్యము కలుగవలెనని భారత వర్ష మంత యుక్తోరు చున్నదని తెలియ జేసిరి. గా|| సర్. ఫజల్ ఖాయి కరీంభాయిగారు హైందవ భూమికి అధికారస్వాతంత్ర్య మియ్యవలసినదనియు వలస సమస్యలో అధినివేతములతో సమానత్వ మిచ్చుటకాక వలసపోయి అధినివేతములు క్రొత్తిగా నేర్పరచుటకు భూమి చూపవలసిన దనియు నడిగిరి. తూర్పు ఆఫ్రికా ఇదివరకే మనకొరకని

కొందరు ఆంగ్లప్రతినిధులు వ్రాసిన దానిని మనమును బలపరచుట న్యాయమని ఈసందర్భమున హెచ్చరిక గొనవలసి యున్నాము. గా|| సురేంద్రనాథ బసాన్ గారు ప్రతివస్తువుల సుంకములలో ఇండియా క్రభత్వమువారికి గలిగిన యకర్తనను ఎత్తిచూపి అధికారస్వాతంత్ర్యమున కవసరము కలదని నిరూపించుచు సానికారిక స్వాతంత్ర్యముల విషయమున హైందవవాదక మంత్రిచేయుచుండు ఆలోచనలను ప్రశంసించి ఆసానికారిక స్వాతంత్ర్యము ప్రజాప్రతినిధుల కెక్కువ శక్తిని నిచ్చుచు వ్యాపికజేయబడును గాక యని వాదించిరి. గా|| ఘజ్జీవీగారు నిర్బంధోచితవిద్యారసరము నుగడించిరి. ఈరీతిగా మర క్రతి ఘటనలను హైందవభూమియొక్క మానసమున తెరలు తెరలుగా నాడుచుండు నీప్రతిమములను నివేదించిరి. హర్షింజి ప్రభువుగారి కిదియే తుది సభాసమావేశ సమయమగుటచే కాబోలును ఎవ్వరును ఆశ్రయపు కాలమున నిర్భీతములైన ముద్రాయాశ్రయ నము, రాజదోషణసభాశాసనము, దేశక్షేమ సంరక్షక శాసనము మున్నగు దుర్భరశృంఖలములను గురించి ప్రశంసించలేదు. యుద్ధావసరమునకై దేశక్షేమ సంరక్షక శాసన మాంగ్లభూమిలోవలె నిచ్చుటను నిర్భీతమైనది కావున దాని వినియోగమును గురించి ఎంత వియన్న చేయుటకు వీలున్నను దానిని హర్షింజి ప్రభువుగారు తొలగింప లేదని ఎవ్వరును ననబాలరు. కాని ఈశాసనముండగా నితర శాసనము లనవసరములు. ఇతర శాసనములు యుద్ధమునకు ముందుండిన శాత్రుసమయములకై అప్పటి వృధామయానములచే నేర్పడినవి యుద్ధమున నాయరుయానము లన్నియు విచ్చిన్నము లైనవని అదరు సంగీకరించినారు. కావున నాశాసనముల నియపుట హైందవగౌరవమునకు మాత్రము సూచకము కాగలదు. కావున వానిని హర్షింజి ప్రభువుగారే తొలగించి యుండక పోవుట మట్టుకు వారి పరిపాలనారాకాసుధాకరుని యుండు కళంకముగా నుండకమానదు.

చిన్న ప్రజాసత్తాకము.

చిన్న ప్రజాసత్తాకముయొక్క అవ్యక్తముడయిన పిదప నాతనిని రాజుచేయవలెనను నుక్తము, ఆరీ కోరికమీదనే కావలెను, ఇటీవల పుట్టిన పుట్టుకతోనే దాని నాతడు ఆనాడించినట్లు కనపించుచున్నది. తన కక్కర లేదనియే వాదించుచు వ్రజు కోరిక నిష్కర్మమనుచున్న దని లోప జేసి కొంతమంది పిదప మరలాధిపత్యము సంగీకరించె. అల్లసాని ప్రభుగా నణంకవలించెను. కాని సాధ్యము కాలేదు. అందుచేత ప్రజాసత్తాకమునే మరల ప్రకటించినారు. ఇది యంతయు యుక్తి యంతయుగానే యున్నది. ఇక నైదు వీరూ సీతను అల్లసాని లేక నడిపిది నేను లోకమున నన్నిటా తులును యుగబలమునుబట్టి కోరుడుండు స్వాతంత్ర్యమును తనకాతికి కలిగించును గాకయు యు నమ్మకగి యున్నది.

వెన్నీ కళాశాల.

ప్రసిద్ధము నీటగారు విద్యార్థులకు తుహానణ ఇప్పించి విద్యార్థుల కోరిక నులదిచ్చి యితరవిద్యార్థులకు విధింపమిది పదవదనను మాడుకొని కళాశాలకు కొంత సమకూర్చినారని విశేషక సంతోషించుచున్నాము బ్రాటు విల్లియముగారు స్వతంత్రపదవునందు కి తప్పించి యుండు అల్లసాని లేకుండ చేసికొనుచు గాక యని కోరుచున్నాము.

హైదరాబాద్ దేశము యుద్ధసన్నద్ధముగ నుండుట లండను మార్చి 20 - ముద్దముకో సంకీర్త్యము లేక యుండిన హైదరాబాద్ ప్రభువు ఖాన్ ఖాన్ అసీర్ కుమార్తె కలిగింది. హైదరాబాద్ స్పెషల్ పోస్ట్ ఆఫీసులో ముద్దమున తొమ్మిది నిశ్చయించి యున్నదని డెముతి కార్మికము పత్రికకు ఆఫీసులో విలేజుకు క తెలియపరచెను.

బరోపా మహా సంగ్రామము

అనాకోర్పువద్ద జర్నను సేనలు ముందుకుపోవుట—నిరుపయోగము

సేనలో చేరుటకు తగిన వయసువరిమితిని అంగ జేరమువారు పొచ్చించుట

అంగ్లేయుల విమానరక్షణ—పెద్దవిమానములను కట్టుచుండుట

ఇంగ్లండులోని ఖైదీలకు పనిచాలుట.

ఇంగ్లండు

గాలోపురు నౌక

లండను, మార్చి 28:—అనగనకముగ భయపడి గాలోపురు నౌక ముగిసినది ప్రకటించిరిగాని అనాకోర్పువద్ద అసాధ్యమునంది కదలిపోయినది.

జనరలు క్లెవ్లెండ్ నాగారు

చక్రవర్తి గారిని దర్శించుట.

లండను, మార్చి 28:—శేకు శ్రీరాజ్ చక్రవర్తి గారు జనరలు క్లెవ్లెండ్ నాగారికి దర్శనమొసంగిరి.

హుస్సాను గారు.

లండను, మార్చి 28:—శేకు హుస్సానును జరిగిన యుద్ధ కుంభు కథకు హుస్సాను గారు గూడ కల్గిరి.

చార్ల మెంటు క్రజల సభ.

లండను, మార్చి 28:—శేకు చార్ల మెంటు క్రజలసభ జరిగి డి.

బాంకులకు వెలుపు.

ఏప్రిల్ 22 వ తేదీని బాంకులకు వెలుపునముగ శేక్సు రుచుటకు నోరతనమువారు నిశ్చయించి ని లాయకు బాడ్జి గారు నడిపిరి.

విమానదీక్షణ.

శత్రువులపై గరిచుటకు శత్రువుల వాపుటకు గూడ విమానదీక్షణ సభ్యులు సహకరించుటకు దొరతనము వారు నిశ్చయించిరి మొక్కా గారు నడిపిరి.

ఉత్కల శిరోశక్తులు.

ఉత్కల శిరోశక్తులు చాల సహకరింపగలరు నన్ను డి. కిలటల శిరోశక్తులు లిడినరకే సేనలకు పంపబడినది లాయకు బాడ్జి గారు నడిపిరి.

విదేశములకుండు ధనము నిక్షేపించుట

క్రమశాసనమున అంగ్లేయులు విదేశములలోని రణభూమిలకు సామ్యము నిక్షేపించరాదు. అట్లు నిక్షేపించి వా రాసామ్యము రాబట్టుకొని అంగ్లేయులకు రణభూమిలకు నిక్షేపించుటకు గూడ దొరతనమువారు ముచ్చించుచున్నారని మొక్కా గారు చెప్పిరి.

ఆస్తిని గురారు

ముందువారును ఆస్తిని గురారు పాకిస్తాన్ దేశమున జరుగవలసిన నౌక ముఖ్యమున కథకు వెల్లెలలనీన యుండుటచే చార్ల మెంటు క్రజలసభకు రాబాక పోవచ్చునని లాయకు బాడ్జి గారు చెప్పిరి.

నౌకా యుద్ధము

లండను, మార్చి 28:—శత్రు సమద్రమున ప్రస్తుతము నౌకాయుద్ధము జరుగుట కవకాశము లేదని అప్పిబాడ్జి హుడ్ గారు చెప్పిరి తెలిగింపు పత్రికకు వ్రాసిరి. జర్నను యుద్ధ నౌకలకు పారి వెలువలకువచ్చినవి. అవిత్వోలోని కరవెలుపలకు వచ్చునను నన్నుకము మాకు కుదని నౌకాదళమువారు తెలిపిరిని నౌకాదళమునుండి చార్ల మెంటు క్రజల సభకు కొన్ని ప్రతికరణ ప్రకటించెను. ఆ రోజునాక ముంపుబడివచ్చును జర్నను నౌకలకు దొంగతన తీగమునకు పోవుట మాత్రమే గాదు. కొంత పోరాటముగూడ జరిగినది. అంగ్లేయ నౌకాదళము అంగరవేసికొని యిప్పుడు పడియుండుట లేదు. సిమియము తీగడ నున్నది. ఏదో కొంత జరుగుచున్నది. ఇంకను విస్తారము జరిగ గలదని రోజుననున్నది. ఉత్కల శిరోశక్తులు తన్నుకొనడము వైతము సంతృప్తితోడను ఉన్నార జర్నను కిరతలి: రా సేవారను సంది యము తీరపోయిరి. జర్ననులు తలపడుట కర్పాటులు చేయుచున్నారని నాళి కలిగింది ఖైదీపడినది. శత్రు సమద్రమున యాజమాన్యము తీగకాలమైన మాజేము రాజిపో లేదని పత్రికల కొక విలేఖరి వ్రాసెను.

ఈ సమద్రమున ప్రస్తుతము సర్వాధికారము మామూలు గలదు. జర్ననులకు కలుగు ఫలితమును మాకన్న సభ్యులుగ జర్ననులే గ్రహించినది తమకు మానవ్యమునున్నది. ఇది కాదనటకు జర్ననులు సాహసించలేరు. నాళి తెలియను గాన మేము చేతులదీసి కాళ్యమును గ్రహించియే జర్నను నౌక లిటుల సందరింప గలదని నాళిని నేననుగుచున్నానని అతడు నడిపెను.

నియోజనము.

లండను, మార్చి 28:—మార్చి 28 వ తేదీని నియోజనమునందు వెల్లెలలనీన గాళి (కొయిలేనను) 7826 వోట్లను గిల్చుక బొమ్మగాలికి 8711 వోట్లను వచ్చినది.

విమాన నిర్మాణము

లండను, మార్చి 28:—వైమానికదళ సంబంధమున చర్చ యందు, నూతన విమానములు పెద్దవానిని నిర్మించుటకున్నది. శత్రువులనిలించువిధానమే అకరింపబడుచున్నదని యు కె. స్వాంటు గారు నడిపిరి.

యుద్ధఖైదీలకు పనిచాలుట.

లండను, మార్చి 28:—లిజింగు దీవులలోనుండి యుద్ధ ఖైదీలను లిర్లలో పనిచాలుట కుపయోగించుటకు తలచుచుంటిమని క్రమం కథకుండు న్యూటన్ క్రమం నడిపెను. నిర్బంధించినవారు శత్రువులకి నిలబడినవారు పనులకు నియోగించుటకు గూడ అలోచన జరుగుచున్నది.

వ. శకుమి తిని పొచ్చించుట

లండను, మార్చి 28:—కరున్నుమితిని 45 సంవత్సరములకు పొచ్చించుక క్రమం వారిని వెలువడవచ్చునని పత్రిక లాయించుచున్నది. యూనియన్ యుద్ధసంఘ సభ్యులు కొందరు నిన్నటిదినమున బోనలగాలిని కలిగిరి. వివాహితులకు వైద్యములో శిక్షకునియగునని దొరతనమువారికి నితేరించు నడవడమునుగూర్చి లాగాడు కమిషనరీ గారులు వెలిబుడవచి: దొరతనమువారికి బలవంత పెట్టబడిన బోనల లాగాడు నివారి చిరి.

ఆస్తిని గురారు మున్నగువారి ఆరోగ్యస్థితి.

లండను, మార్చి:—ఆస్తిని గురారు రికతు ఇ టిని విదవి పోగలిగి యుండలేదు.

శిక్షకులకు క్రమం కథకుండు న్యూటన్ క్రమం

కర్నను ప్రభుత్వం ది స్టాన్ డేము ప్రభుత్వ గాళి ని:గితి చెప్పుచున్నది. శిక్షకులకు కాళ్యము కలుగుచున్నది.

ఘాజీనౌక.

లండను, మార్చి 28:—ఘాజీనౌకలోని మంటలు చాల కరకు చల్లన్న బడినది.

అధిక పత్రము.

లండను, మార్చి 24:—అధికపత్రము ఏప్రిల్ 25 మొదటివారమున చల్లబడునని తెలుప బడినది.

ప్రస్తు

పరానువారి ప్రకటనము.

పారిసు, మార్చి 28:—మ్యూజింగు పత్రికమున యుద్ధ తీరము నుడవెనది. మేము చోలోనొందసాము నాక్రమించినవియు జర్ననులను సురలరలకడలేదు. మ్యూజింగు తూర్పు చాళ్యములకుండు ఫిరంగులు కాల్చబడినది. ఘాయున పొమ్మడ మేము శత్రువులతో కొంతమందిని ఖైదీలను చేసితిమని పరానువారు ప్రకటించిరి.

అంగ్లేయుల ప్రకటనము.

లండను, మార్చి 28:—గోమూకొత్త, బెత్తూ, లాబెస్సి రోడ్డులయొద్దనున్న శత్రువులకండకములను మేము వాడి గల్పి సఫలితార్థం మెలిమి. జర్నను సేనలతో నిండియున్నది మాడు గోతులపై మేము బాంబులను కదలి ప్రేల్చి వేసితిమి. అగ్రానుకుత్తరమున నౌక ముంపుగనినోవోసామియొద్ద రెండు గనలకు శత్రువులు ప్రేల్చిరి. మాకండకములకు కొద్దిగా నష్టము కలిగినది. అగ్రానుకుత్తరమున శత్రువులు తలపడగ మేము తరిమితిమి ప్రీకోరు, శేకుకోరు, చూపాస్టల, ఇప్పిరుల యొద్ద ఫిరంగులు కాల్చుచినది. ఒకవో శత్రువుల కండకము లో గొప్ప ప్రేలుకు జరిగిన భయంకరమైనది. ఆ అంగ్లేయులు తెలిసిరి.

పరానువారి ప్రకటనము.

పారిసు, మార్చి 28:—ఎయును కుత్తరమున వాల్లొక వైదామున శత్రువుల స్థానముల వై గుండ్లను పరిపి భ్యంక మొనరించితిమి. ఆరోమలో తూర్పు భాగమున మెలకుకోరు లోన శత్రువుల సన్నాహములను ఇవదాచుననూడ మేము ఫిరంగు మొనరించితిమి. మ్యూజింగు, కర్ననున మెలకు కోరు లోనుచోలోను సిమి:సులోను ఎడతెగెండు ఫిరంగులు కాల్చ బడినది. మ్యూజింగు తూర్పునను వొమ్మకులోనుగూడ ఫిరంగులు కొంచెము పొమ్మగ నీ కాల్చబడినది. కాని పదాతులు తలపడలేదు. వోస్టిలోని మల్లకయొద్ద మేము శత్రువుల క్షిప్రధా వారములపై బాంబులను కదలితిమి అని పరాను వారు తెలిపిరి:

వెల్లెలను యుద్ధము.

పారిసు, మార్చి 28:—అనకవోల్టయొద్ద జర్ననులు 800 గలములు మంగుట వెల్లెలలకుగలగు ఫలితమేమియును లేదు. వాకు మార్గమున కళింకచుకొనటకు చాలమందు కాల్చు లకు చాటవలసి యున్నది. ఆ పొలింతుంకయు వెల్లెలను చేసెను బయలులేని ఎకటనుండియు ప్రకృలనుండియు మి. ముందలివారు కదలు గుండ్లను తప్పించుకొనుట కడట జర్ననులకు క్రమమేమియును లేదు. ఈ కారణముననే అనక వోల్ అవరినండి జర్ననులు నిన్ను తొగిసిరి రాబాలపో యి. ఆప్రియిత్తులు పూర్తిగా విఫలమైనది. మాసేలను మేము చోలోనొంద నెకకును మారకులకు మారమున నిలుపు టచే మాస్థానమిత్తుకు దృఢపడినది. గాన జర్ననుల యొత్తిడి ఫల పడదు కాబాలడు. జర్ననులకు చాలినంత మంది వై నిటలున్న వో వారు మ్యూజింగు కిరపి క్కలకు మెలకుకోరు ఎన్నుకు దోవమాండుడవత్త పొంగి తులలో కలగడటయే జరుగునని యూనింగువైయున్నది. శత్రువులు తలపడుచునయును వారు ముందున్న చతుకును వడలుటవలన తాత్కాలికముగ ముందుకు రావలగుచున్నా రనియును అట్లురావడం నిలవంకబాకపోయినను మొత్తము మీద జర్ననులకు విజయముకలుగకండ చేయగలగుచునని యును మా సేనలు సంతృప్తములైయున్నది. ఆ పరానువారు వికటించిరి.

రమ్యావారి ప్రకటనము.

వెల్లెలగిరు, మార్చి 28:—కీగాపొంగింతున యుద్ధ మునన్నుద్ధ ముచున్నది రమ్యావారు విజయముగను ముందున కేగిజగోబుత్తు పొంగింతున శత్రువుల వైద్యులతో చీల్చి వేసిరి. ద్వీకన్నకుదక్షిణమున శత్రువుల తీగియునుగూర్చిని గరిదిన మున రమ్యావారు రాక్రమించిన కండకములలో కొంతభాగమును మగల కళింకచుకొన గలిగి. సకోచినకోకర పొంగింతున వారులగు సంగరము జరుగుచున్నది. శత్రువులు తలపడగ రమ్యావారు వారినితరిమి శత్రువుల పారముగ గుండ్లన్నమును కురియుచున్న జుకక సకోమవైకతిభాగమున కధిగమించి రని రమ్యావారు తెలిపిరి.

జర్నను

పారిసు బాలియనువారి ప్రకటనము.

ఆమెస్టరడు మార్చి 28:—యూరోపుఖండముననున్న తటస్థదేశముల నుండియు ఇతర దేశములనుండియుగూడ వెల్లెల సురకులను అంగ్లేయులకు చేరవడం చేయుటయే జర్ననుల యుద్ధేషమని పారిసు బాలియనువారు వికటించిరి తెలిపిరి.

వ్యవసాయములు

తెలుగు మార్కెట్:— తెలుగు సంతి ప్రతి గ్రంథము ముద్రాణము చేయుచున్నది. పుస్తకము రూ. 8-8-0.

పిల్లల కాలాకా కరణముల సంఘము:— కృష్ణా జిల్లా పిల్లల కాలాకా కరణముల సంఘముగ నేర్పడి గామీయాధ్యక్షుల పారంపర్యపు మామూలు తొలగించుట దొరతనము వారిని కోరుటకు కార్యముచేరి.

రాజగోపాల సమాజము:— గోదావరి జిల్లా భర్తృతరము లో రాజగోపాల సమాజమును పేరట నొక సమాజము నెల కొల్పబడినది ఇక్కడ వ్రాతీ కుకృతరమును పరిధానము జరుగుచున్నది.

బసవసాగరము:— సర్పాధిపతి సమీపమున నున్న ఎల్లమండ కోటికర్మ సామివారి కొండవద్ద కొందరు పితృవైభవ సాధారణ సంవత్సరము మొదలు యాత్రాదినములలో నన్న దానము చేయుచున్నారు.

ఇంజనీరు సీతారాంకేసు:— ఈనెల 28 వ తేదీన మరల బయలుదేరినది. ముద్దూరు ప్రాంతములను దాఖలు చేయుటకు ఈనెల 29 వ తేదీకి గాముదా చేయబడినది. బీపు ఇంజనీరు బోను గాన సాక్ష్యము చేయుచున్నట్లు తెలియజేసెను.

వదంతలను కలిగించుట:— ఈ నేరమునై నిన్నటిదినమున ఒకత్రా అవరాధా నేరముకాకగా రొక నవాబుదీక్షుని శిక్షణచేసి కమిషనరు గారి యెదుట పెట్టిరి. నవాబుదీక్షుని జెయిలులో నుంచుకొనిపోయిరి.

హాజీరాను సత్కారము దాతృత్వము:— కరాచి హాజీరాను సత్కారమును హాజీరానులు సమీపమున బహుమాన మొసరించిన వెంటనే ఇతర ప్రస్తుతులతోపాటు కరాచి జమీన్దారులకు పంపింపబడినది. గిన్నె నెవరో ఇటీవల కొంగరించిరి. గాన ఈ గిన్నెను మరల చేయించి యొక గుంటకు పై పెట్టెనాదు సమీపించిరి.

కరాచి పురపాలక సంఘము క్రొత్త కమిషనరు జీతము:— పురపాలక కమిషనరు యొక్క జీతము పూర్వమున 15 సం॥ నుండి క్రమక్రమముగ 18 సం॥ రూపాయలకు పెంచుటకు ఏర్పాటుచేసిరి. ఈ విషయమున మరల నాలోచన గలుగవలసినదని దొరతనమువారు కోగ 1800 ప్రారంభ జీతమునకు కమిషి 2 వేల రూపాయలకు పెంచుటకు ననియు ఏర్పాటుచేసిరి.

రైలుపై ఇటుక బెడ్రు వివరము:— బుధవారమునాటి రాత్రి పిల్లలగు మొయిలు నెల్లా ప్రేమనుకాలముండి నడచుచుండెను. ఎవరో ఒక ఇటుక బెడ్రును రెండవతరగతి బండిలోనికి విసరిరి. ఆ ఇటుక బండిలోనుండు తుపాకికి తగులు కొని యిది పేలియెను. తుపాకి బెట్టు ప్రయాణికులకు తగులవలసి వేసెనని చింతాపాసి తప్పించుకొనిరి. బెడ్రు విసరినవాడు కానరావడము.

పేనుగుక్క:— ఈనెల 18 వ తేదీతో నంతయు వారమున 10188 నుండి కాగిరి సోకినది. 8570 నుండి మృతి కొండ. ఢిల్లీలో 6 గురు, బొంబాయి రాజధానిలో 112 గురు, బంగళాలో 4 గురు బీహారు ఒరిస్సాలో 1788 గురు, సంయుక్త రాష్ట్రములలో 2766 గురు, పంజాబులో 183 గురు, బర్మాలో 810 గురు, మధ్యపరగణాలో 888 గురు, మైసూరు రాష్ట్రములో 40 నుండి యాను, హైదరాబాదు సంస్థానంలో 1497 గురు, మధ్య ఇండియాలో 88 గురును చూపించిరి.

గొంతుకల పోడిన చుట్టు:— రాజమహేంద్రవరమునందలి రైలు కోటజిల్లా వానివేలి బంగారుతూగుల నవ పారిశ్రామిక వారి యొక్క ప్రక్కనున్న నడ్డివాడు తరువాత వానితో బాంధవముగ వాడే సాయంకాలమున నాపిల్ల వానిని కొట్టికొని బిత్తుని తీసికొనిపోయి యెలితో గొంతులో పోడినది చూసి చాలా కట్టి గోదావరిలో వాడవై చెను. మురుగులు తీసికొని తాకట్టు పెట్టెను. మూడవవాడు శత్రువు తేలెను అతనిని వాని స్నేహితు లిరువురును పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. పోలీసు కమిషనరుకు గారగు అప్పల వర్మకు నాయకుడు గారు కృతచరీ గుట్టు తీసి వీరిని పట్టుకొనిరి.

బెడరింపులేని వాగ్దానము:— భవానిపూరు వాస్తవ్యుడగు యాదవ చంద్రిను అను నొక యువకుడొక స్త్రీకి బెడరింపులేని వాగ్దానము ఆశించి నేరము మోపుడెను. 500 రూపాయలను కొన్ని నగలను యాదవచంద్రినియింటికి తగుల బెట్టుచునని ఆనెట్ల ఉత్తరమును వాగ్దానము సాక్ష్యముగా తేలెను. అల్లిపూరు మేజిస్ట్రేటు గారు రతన నేరముదనియించి 6 మాసముల కారాగార వాస శిక్షను విధించిరి.

జంతుచికిత్స బోధనా కళాశాల — కంకరాష్ట్ర కళాశాల విద్యార్థులకు బహుమానములు పంపబడినవి. అంతు నిమిత్తమై కలకత్తా నగరమున 23వ తేదీ నొకసభ జరగబడినది. ఆశ్వములతో నిండిన ఒకస్థిమరు మునిగిపోయినదను వార్తలు తెలువడకనే ఆర్. వి. పిల్లెటను విద్యార్థి ఆశ్వములను యాధ్వరం గమున నేర్పూనుకొనియెను. బొంబాయి నుండి ఆశ్వములంపు నూపర్వెజకు ఉద్యోగమాకని కీర్తనబడినది. ఈతడు చేసిన నేర దొరతనమువారి హర్షమును గాంచినదని కళాశాలా ప్రధానో పాధ్యాయుడు కర్నూలు స్పెక్టరు గారు సభయందు జదిపిరి.

పేనువ్యాధి:— ఈనెల 18 వ తేదీతో నంతయు వారమున హిందూదేశమున 10188 నుండి కాగిరి సోకినది. 8570 నుండి మృతి కొండ. ఢిల్లీ రాష్ట్రమున 6 గురు, బొంబాయి సింధు రాష్ట్రములలో 1178 గురు, చెన్నరాజధానిలో 112 గురు, బంగళాలో 4 గురు బీహారు ఒరిస్సాలో 1788 గురు, సంయుక్త రాష్ట్రములలో 2766 గురు, పంజాబులో 183 గురు, బర్మాలో 810 గురు, మధ్య రాష్ట్రములలో 888 గురు, మైసూరు రాష్ట్రమున 40 నుండి, హైదరాబాదు రాష్ట్రమున 1497 గురు, మధ్య ఇండియాలో 88 గురును చూపించిరి.

మైసూరులో నొక గనియందు పప్పులు గొనుట
మాడు నేలయడుగుల బోరుగుల (గిల్టెస్టాల్) ఒక గనియందు బుధవారమునాటి రాత్రి నిద్రంటుకొనినది. నేటి వరకును పప్పు చల్లారలేదు. ఎప్పుడు చల్లారనో చెప్పట కష్టము. గనిముఖమునుండి పొగ వెలువడుచుండే కావలివాడు సమాచారమును తెలిపినవాడైనా నూటంబెండ్లంటు బుల్లెను గారికి తెలియజేసెను. పిల్లల మున్నగు కొండలలో గూడ నూటంబెండ్లంటు గారు వెంటనే యాధ్వరమునకు విచ్చేసిరి. పరిసరముల నన్నిటిని కోధించి నిద్రంటుకొనిన స్థానమును గమనించిరి. నీటిని వదల యత్నించుకొని నీటి గొట్టము పగిలిపోయెను. క్రొత్తదానిదెప్పు లోకలగ్ని వ్యాప్తమై పొగ యానుమంటలను విజృంభించెను. కొన్ని విషయాల ప్రకారమున కాలుచుండిన గని నుండి వెడతెను. క్రొత్త మున్నగు వాగ్దానములు వ్యాప్తమైంది స్త్రీలవడివిచ్చిపోయిరి. దాక్టర్లు వెంటనే మందులను వేసి పారిని తెప్పించిరి వీరిలో ఒకరు పురంక పూర్తి గ వాగ్దానములకు కాలేదు. గనియందును జరగకుండు యుండిన యెడల వెళ్ళిందగ్ని కామతియై ముందుకు. ఇటువంటివాడును గనివనివాడును ఆ వివాదాలగ్నికరితుల నతడును, ఇరువురు మాలిజను మరలించుచు మాత్రమగుటకు లేదు. గనియందు నిద్రంటుకొనిన కారణము తెలియరావడము.

చోటా సాగపూరులోని ఒక వసులు.
వీరిలో నిజీవల కలవర మూచనములు గానవచ్చినవి. అందు విషయమై సరియగు సమాచారము గాతలెనని ఆసోసి యేటెను ప్రెస్సువారు కోర బీహారు ఒరిస్సా దొరతనము వారిక ప్రకటన మొనర్చిరి. వైఖాతి నాగలలో ఆశ్రమ కలదను విషయమున వెళ్ళు వదలుట ప్రయత్నించుచు. కాన నిజీవీని ప్రయంతుట యావశ్యకము. 1915 సంవత్సరములో ఈ వాతీయులలో ఆశ్రమ బయలుదేరినది. ఇందులకు రెండు కారణములు కలవు. తన ప్రదేశమున కొన్ని దేవస్థానములు మున్నగువి కలవనియు వాటియాలయన పంటలపాడై భరణ మెరుగుచున్న కనియెకాన వాటిని తరిమివేయవలెననది మొదటిది క్రైస్తవ ప్రాంతవ మతములలోకలసి తన వాతీయుల పొందిన సాంఘికాన్నత్యమును తాముగూడ పొందవలయుననది రెండవది. వీరూపహరమునకు మంత్రతనము. సాంఘిక నితి భిన్నతనములకు కోర్టు పండును సారాయి మున్నగు వాటిని పరిత్యజించుట అవసరమని ఏర్పాటు చేయబడినది. ఇందువలన ప్రజలలో కొంత ఆకర్షణ కలిగినది. ప్రస్తుత సంగార్యము, ఇదివరలో వీరి సమయముండిన జర్మనీ దేశ మతగురువులను తీసివేయుట ఆది గాగల కారణములవలన నీయాశ్రమ మధ్యస్థితినిండినది. తమకు తమ రాత్రులందు తమతమ గ్రామములలో రహస్యముగ సభలు చేయ వారంబించిరి. కైజరుచక్రవర్తి నానుభవ మునుం ప్రముఖులలోకి చేర్చబడినవాని జర్మనీయులను జర్మను మతగురువులను యందులకు కారణమైనట్లు నిర్ధారములు లేవు. ఆనుభవముల దొరతనమువారి ప్రకటనలకు కలవు.

సానిక వార్తలు

కామూర్నితి:— నిన్నటిదిన మధికోష్ణము 82-6 డిగ్రీలు. అపమాన్యము 68-6 డిగ్రీలు.

దీపముల వేళ:— 25, 26 తేదీలకు సాయంకాలము 6-49 గంటలకు దీపములు వెలిగించెదరు.

ముర్రీ గానపద:— మదరాసు జ్యోతిషమువారి యుగముదలిపి నెం 24 వ కలిగిరానున్న తేటి వైశ్యవశ్రములో ఈనెల 26 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు నేలంబావ కొమార్తెలవలన పాటకచ్చేరి జరగబడును.

గవర్నరు గారు:— గిండిలోనుండు దొరతనమువారి గృహమునండి ఏప్రిల్ మాసం తేదీ సోమవారమునాడు మౌటుగోడ్డుకలెన్ గోరతనమువారి గృహమునకు గవర్నరు గారు బసవ మార్చెదరు.

దక్షిణ యుగియా బ్రహ్మసమాజము:— ఆస్ట్రేలియా వీధిలో 97 వ నెంబరు ఉపాధ్యక్షునియందు ఈనెల 26-వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 6 గంటలకు బ్రహ్మసంధిసామిగారు ఉపాసనను వాచించి “భక్తి”ని గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

ఇగ్నీషు మెయింటెన్స్ యు:— బొంబాయికి నడుమైన శత్రు మెయింటెన్స్ వచ్చినయెడల ఈనెల 26 వ తేదీ ఆదివారము ఉదయమున 9-30 గంటలకు చెన్నపూర్లో ఉత్తరమును బటువాదానుచును. తలపాపెట్టెలు 8-30 వకు బటువాదాను నిర్ధయచేయబడును.

ఒక కొత్త పాతకాల:— చీవలలోని బెల్ల కొద్దుసమీపమున పురపాలక సంఘమువారి కలకత్తా పాతకాలము కట్టించిరి. ఆస్థానముయొక్క పురపాలక సంఘము వారి కమిషనరు పార్లమెంటు గారు ఈనెల 26 వ తేదీ ఆదివారమునాడు దానము 8-30 గంటలకు పాతకాలము తెరచెదరు.

సరస్వతి వాఙ్మయ సంఘము:— ఆలంబూరులో ఆశ్వయుజ పాతకాలమునందు ఈనెల 26 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు రాచుచంద్ర రావు ఎం.ఎ. వారధ్యులు గారు “హిందూదేశముయొక్క వికాసత్యమును” గూర్చి ఉపన్యసించెదరు ముల్ కిరీవాన ఆశ్వయుగము సభాధిపత్యమును వహింతురు.

బొంబాయి సర్దుకులపై నొక కేసు.
వాసుదేవవారానుల వైద్యవైద్యుల యింలానుడి చోటపు అను నిరువురు వర్తకులపై నీటి మేజిస్ట్రేటు గారు యెదుటనొక కేసు జేయబడినది. రానుచంద్రి వారానుల వాగ్దానమున నతనికి చెందిన 75 వేల రూపాయల ఆస్తి సంబంధమున ముద్దయలు అక్రమముగ బ్రేరందిరిన శత్రు చేయబడిన రానుచంద్రి వాగ్దానము సబుజ్జీ వారానుల వాగ్దానము గారి ఏక తుక్కులు. చక్రి స్తుతము వీరికి 52 సంవత్సరముల వయస్సు, సబుజ్జీ గారు రెండు సంవత్సరముల క్రిందట కాలభర్తము శాంతిరి. వీరిమరణాంతరమున వీరియాస్తి కొరకు వాగ్దానము కిష్టరావు నిజేశముల గారివై ముద్దయలు పోగొట్టెను. క్రిమినలు కేసును దాఖలుచేసెను. కేసు నీలియస్పృహనగుటచే కోర్టువారు కొట్టివేసిరి. అంతరమున కిష్టరావు గారు దొరతనపు వారి సోనోట్టు కొన్ని నగలు మున్నగు సబుజ్జీగారి యాస్తి నీయద్ద 6 ముద్దయలు వారానుల వామకొటివారు (ఇండియా వెనెక్సులా వామకొటి వీరేశ్వర) అను నీడుగురి వరుసు నొప్పజెప్పి ముద్దయలల్ల గూడ రసీదు పుచ్చుకొనిరి. విషయమొగమున కొటాసగాను గత అక్టోబరు నెలలో నీ నూ యై ద్య కాల లో ఉర చించిరి. దొరతనమువారి సోనోట్టులో భరణముకొనిన వడ్డీ యధికముగ రాసి. ఇతరత్రా యాధ్వరము నుండి అధికముగ వడ్డీ రాగలదని ముద్దయలు చెప్పు నోట్లకు ముప్పు నిమిత్తము వాగ్దానము వాటిపై సలకము చేసిరి. ఈనోట్ల విలువ 41 వేల రూపాయలు. ముద్దయలు వాగ్దానముగారి భవము నొసగవందన వాగ్దాన సమాచారమును తమ వీధుల ఎల్లొ. జి. ఏప్రిగారి ద్వారా కొట్టబడియెనుట తెలిసి కేసు ఇంకను విచారణలో నున్నది.

THE IMPERIAL LEGISLATIVE COUNCIL.

The Viceroy's Great Speech.

GOOD PAST RECORD: CONFIDENCE IN THE FUTURE.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT.)

(By Wire.)

An Unveiling Ceremony.

DELHI, March 24.

Before the commencement of the Imperial Legislative Council to-day H. E. the Viceroy unveiled the marble busts of the late Sir John Jenkins and of Sir Guy Fleetwood Wilson in the Council Ante-Chamber. He referred to the transparent sincerity, kindness, outspokenness and great abilities of Sir John Jenkins, which had won for him the abiding affection of all with whom he had to do, and of the veritable abilities of Sir Guy Fleetwood Wilson, who had not only been a successful Finance Minister, but had also acted as President of the Council during Lord Hardinge's incapacity from illness. Speeches inviting His Excellency to unveil the busts were made by Nawab Zulfikar Ali Khan in the case of the late Sir John Jenkins' bust, and by Sir Gangadhar Chitnavis in that of Sir Guy Fleetwood Wilson's bust. All the members of the Council were present.

The Viceroy's Speeches.

The following is H. E. the Viceroy's speech at the unveiling of the statue of the late Sir John Jenkins:—

GENTLEMEN,—It is a pleasure and an honour to carry out this little ceremony that you have invited me to perform. It was only during the last year of Sir John Jenkins' life that I had the privilege of his acquaintance, and, I am proud to add, his friendship, and in the whole of my career I have met few people who combined so much ability with so many endearing qualities, and above all with such utter sincerity. Few men had served India so well as he, and when I came out to this country it was a great advantage to find at my side in the office of the Home Member a man of such strong character, high ideals and broad sympathies, while his powerful intellect gave him an unrivalled grasp of the problems with which he had to deal. He was one of those who never used words to conceal his thoughts, but, outspoken as he was, the kindness of his nature won him the real friendship of the members of my Council, and of all those with whom he had to work. To me personally his premature death was a grievous loss, for the wealth of his knowledge and experience and the generous liberality of his ideas were quite priceless. To-day, as his familiar features are disclosed to our view, I am sure our hearts will all go to the gracious lady, who, after so many years of companionship, still mourns his loss at Home, and I trust it may give her some small pleasure to think of us gathered here to-day to pay this little tribute to one whose memory we with her so dearly cherish.

The following is His Excellency's speech at the unveiling of the bust of Sir Guy Fleetwood Wilson:—

GENTLEMEN,—I readily accede to the request that you have made that I should unveil the bust of Sir Guy Fleetwood Wilson. The kindly remarks that Sir Gangadhar has made bear eloquent testimony to the strong hold that Sir Guy was able to establish upon the affection and respect of the members of my Council by his friendly and genial attitude towards them; and that attitude was no more make-believe, for I think I am justified in saying that he was sincerely animated by the most liberal and friendly feelings towards India and Indian aspirations. I have never had any doubt in my mind that his feelings towards India were heartily reciprocated by India, and India did not hesitate to give full expression to the warmth of her sentiments when he took his departure from these shores. Speaking for myself, I always found Sir Guy a helpful colleague. As Finance Member he certainly had not quite the same heavy burden of anxiety and responsibility to bear as the war had brought upon the shoulders of the present holder of that high and honourable office, but he guarded our money-bags with a keen sense of duty and brought out the solution of knotty problems with which the Finance Member is so constantly beset. A Finance Member must be largely judged by his budgets, and the budgets of Sir Guy Fleetwood Wilson were a series of personal triumphs. Finally, let me not forget to mention that during the two months when I was incapacitated by illness, a far greater portion of anxiety and responsibility than usual fell to lot of my Council. As the senior member of my Council and Vice President of my Legislative Council Sir Guy Fleetwood Wilson's share of the burden was not only the heaviest, but came at a time when the preparation of the budget is a difficult task to engross the energies of any ordinary man; but he rose to the occasion, and with the loyal co-operation and assistance of his colleagues he faced the additional labour with a courage and endurance beyond all praise. It will bring a glow of pleasure to the heart of Sir Guy Fleetwood Wilson to know that his friends at home have taken these means to keep his memory green, and equally will it be a source of happiness to his friends out here to be able to refresh old memories by looking at his friendly and familiar lineaments.

After the unveiling ceremony His Excellency proceeded to the Council.

THE BUDGET DISCUSSION.

The Maharaja of Cassimbazar.

The Maharaja of Cassimbazar, in the course of a speech, said that directly after the war began eager and spontaneous offers were made to the Government for active service on the field and contributions of money came in all parts. He reminded the Council that no act of station was necessary to make people pay, and he said that the extra taxation was only a temporary measure and would be withdrawn after the war. He thanked the Viceroy for the unfailing courtesy which members had received at his hands, and hoped that would continue to take abiding interest in Indian affairs.

Raja of Mahmudabad.

The Raja of Mahmudabad, in the course of a speech, referred to the war and Indians' loyal response to the need of the Empire at the present crisis. He said that the present war was more in magnitude than the war in the Mahabarat. He appealed to the Government that increased taxation would not long remain as permanent burdens of the people. He strongly criticised that portion of the financial statement which referred to the cotton excise duty and the attitude of the Government with regard to it. He wondered why a certain branch of the public service should continue to receive compensation allowance while others were making enormous sacrifices for the war. He concluded by making a warm reference to Lord Hardinge's Viceroyalty, which he said, would remain memorable in the history of India. Sympathy, he said, was the keynote of Lord Hardinge's administration which had touched the responsive hearts of the millions of his countrymen.

Mr. F. H. Stewart.

Mr. F. H. Stewart said that the commercial community were anxious not to appear in any way opposed to additional taxation at this time of war. He hoped, however, that the additional burdens imposed would be temporary only, also that the usual railway allotments would be restored when more normal times came round. He pointed out that the new export taxes would press heavily upon the industries concerned, especially in the case of tea, with which Java was competing increasingly. As regards import duties, the commercial community realised that it was necessary that these should be raised, but here also there were special industries that would feel them, and such things as light railway materials etc., might reasonably be exempted. As regards the income-tax generally, he said that this tax was eminently and widely unpopular and was also objectionable in this country, where so many people had to pay twice over. Speaking personally, he would have preferred to see the small sum to be raised by increasing the income tax obtained instead by a surcharge on telegram charges, letter, postage and railway charges. In view, however, of the drastic legislation introduced and the sacrifice of wealth and life that were being made for the Empire at Home and in Calcutta, the commercial community of Calcutta were proud and glad to be able to help in some way. It might not be possible for all of them to fight, but they could and they would pay.

Raja Abu Jafar.

Raja Abu Jafar said that, although fresh taxes had been imposed to meet the estimated deficit, he could not help thinking that the taxes had been carefully thought out. We hoped that the investigations and suggestions of individual commissions would be extremely beneficial to Indian commerce. The establishment of a technological institution had been a great want in the United Provinces. He hoped that the Sarada Canal project would receive careful consideration. In conclusion he said that the people of India would gratefully remember the many varied services which Lord Hardinge had rendered to India.

Mr. Barua.

Mr. Barua said that a deficit budget was not a happy subject to talk about. It was too much to expect that the dreadful war would come to an end so soon as to enable the Finance Member before he laid down his office to relieve India from the additional taxation he had imposed. He referred to the industry of Assam and said that the imposition of taxation on tea was only a measure which would be withdrawn soon after the war. The territorial readjustment carried out in Lord Hardinge's Viceroyalty would, he hoped, result in individual freedom of the Provinces. In paying an eloquent tribute to Lord Hardinge's administration, he said that the Viceroy had carried out in practice the promises given by the Royal Proclamation of successive Sovereigns.

Malik Umar Hayat Khan Tivana.

Malik Umar Hayat Khan Tivana said that he followed this session's debates in the Council with interest, which reminded him once again of Indian politics. He did not agree with the attitude of certain members in thinking that the Government of India were unmindful of their duty. Such impressions when embodied in public speeches during the war were misleading to the ignorant. He hoped that the present term of the Council could have been extended till the end of the war. He considered that the Government had imposed taxes on the right articles, and if they had not taxed salt he would have criticised the omission. He strongly deprecated any reduction in the army, and asked for increased pensions and grant of lands to soldiers with or without service conditions. He said that India had responded splendidly to the call of time but they must look ahead for future well being, and he said that India should not be long behind in adopting compulsory service. In conclusion he said that Lord Hardinge was the greatest of Indian Viceroy.

Mr. Dadabhai.

Mr. Dadabhai, in the course of his speech, said that the only item of expenditure open to comment was the heavy capital outlay on unproductive works. Referring to the permanent military charges, he said that a fuller statement would have been welcome. The budgetted railway expenditure, he thought, was the lowest in recent history, and required the Government's attention to the urgent need for a larger outlay upon the improvement on open lines for handling quickly and efficiently the enormous trade that was sure to follow the present spell of restricted movement. Dwelling on the Government's loan policy he said that every effort should be made to

TELEGRAMS.

support the Indian market for the existing 3½ per cent stock, and suggested that the conditions and terms of conversion should be as liberal and attractive as possible and that the details should be settled in consultation not only with the bankers, but with liberal brokers and large dealers in Government paper of different centres. He urged a more radical and comprehensive reform in the police, where graduates of the Universities must be appointed in large numbers. Continuing, he said that opinion in India was gravitating towards the ideal of direct representation in the House of Commons by her trusted leaders. The European would perhaps introduce important changes in the political relations of the outlying units of the Empire to the United Kingdom, and there was more than a possibility of the bonds of union between them being drawn closer. Might not India, he asked, hope to be bound more firmly to England by a great concession also? In conclusion he referred to the approaching departure of Lord Hardinge from India and said that the Viceroy might be given strength and opportunity to employ his talent, power and authority in the cause of India's regeneration.

Mr. Birkett.

Mr. Birkett said the reception of the Budget must have been a great satisfaction to the Finance Member. All were sorry that the existing import duty rates could not have been maintained. He expressed his appreciation, however, at the exemption of pearls. He thought that the full amount of the loans proposed should be raised to the maximum, consideration, however, being given to bonds and other holders of existing Government paper. The shortage of coal in Bombay was a serious one, the difficulty being the absence of double railway tracks to that centre, which should be constructed when practicable. The income-tax was unpopular because it fell upon so few persons. More efficient collection arrangements, therefore, were desirable. He was glad to hear from the Hon'ble Mr. Hill that research agricultural work was being continued in spite of the war. In conclusion Mr. Birkett expressed grateful thanks on behalf of the commercial community of Bombay for the efforts that had been made to keep the Government of India in touch with their needs. Demonstration of this appreciation would be visible when His Excellency passed through Bombay next month.

Sir Fazulbhoy Currimbhoy.

Sir Fazulbhoy Currimbhoy, after observing that the present budget had increased the people's confidence in Sir William Meyer, suggested the desirability of considerably reducing, if not altogether avoiding, the expenditure on fodder concessions by encouraging a proper system of fodder storage in the areas specially liable to famine. The method, which if practised as it might without difficulty be done, might save us some six lakhs of rupees. In view of the weak feeling noticeable in the market regarding the 3½ per cent Government promissory notes, he would request an early announcement on the proposed conversion scheme. Turning to the settlement of fiscal policy after the war, he opined that it was an imperative necessity to secure for us most-favoured national treatment among the nations of the world. In the matter of Indian emigration he thought that it would satisfy all if, while securing complete reciprocity as between India and the Colonies, sufficiently large areas overseas, well suited for Indian life, were reserved for Indian emigrants. After explaining his satisfaction at the attitude of the Government towards the excise duty on cotton and the pearl industry, and expressing incidentally his sincere regret at the coming retirement of Sir William Clark, he passed on to the present rate of infant mortality in India which required urgently a thorough enquiry. The figure 19.9 per cent which ruled in 1913 was high in all conscience, and they should not rest satisfied till proper medical measures were adopted consequent upon a sifting enquiry. After referring to the manifold acts of high statesmanship and practical sympathy which marked the Viceroy's tenure of office, he concluded by expressing the hope that the noble policy initiated by Lord Hardinge would continue to animate British Indian administration receiving further development at the hands of his successors.

Maharaja of Nashipore.

The Maharaja of Nashipore said that there had been keen disappointment in certain quarters at there being no duty on raw cotton. As to the income-tax, it appeared that out of a population of 240 millions the tax of only 13,000 had been more than doubled. He regretted that there was no assurance by the Finance Minister that this tax would last only till the end of the war. He said that there was an increase in the expenditure under the head Military, but they should not grudge it at the present time. There was an gradual increase in the Police expenditure, and he would not deprecate it, considering the present condition of the country. But it was a significant fact that the Police was looked upon with suspicion and the public had very little confidence in it, and he hoped, that the Government should enquire into the reason why there was no co-operation between the Police and the people. In conclusion he said that Lord Hardinge had placed the whole country under a deep debt of gratitude and had captured the hearts of the people by his sympathetic and statesman-like policy.

Mir Asad Ali Khan Bahadur.

The Hon. Mir Asad Ali Khan Bahadur began by congratulating the Hon'ble Finance Member upon the satisfactory Budget for 1916-17, which was evidently the result of considerable labour, circumspection and forethought. While agreeing to the rise in the rates of the import tariff, he was opposed to the enhancement of the salt duty by 20 percent. He then strongly advocated strict economy in public expenditure, especially in view of the probable continuation of the war and its after effects. While deprecating the large and growing public expenditure as out of proportion to the growth of public revenue, he thought there might be, under the present circumstances, some justification for such increase. But in any case economy was to be introduced into the civil administration in particular. Police expenditure had been growing rapidly for the last four years, about 16 per cent, as the figures rose from 698 lakhs in 1912-13 to about 839 lakhs as budgeted for 1916-17. More than a fair proportion of this increase, he believed, was due to a rise in the charges of the Criminal Investigation Department. While he was not against incur

TELEGRAMS.

ring legitimate expenditure on the Police without sacrificing efficiency, he was opposed to a rapid increase of expenditure on that head which merely sought to strengthen the force abnormally with seeming efficiency, lest the public money be wasted on an enterprise of doubtful utility. He next referred to the heavy costliness of the Indian administration and said that the salaries of high officials were much higher in India than in any other part of the world, except perhaps the United Kingdom. Referring to the progress of Mahomedan education, the Hon'ble Member warmly thanked the Government for their recurring grant of Rs. 30,000 towards the expansion of Mahomedan education in Madras. He requested the Government to sanction the grant of a few scholarships in Madras as in Bombay and the Punjab, and the appointment of a Mahomedan Inspector as well as an Inspector of Schools for Madras, so that Mahomedan education in their hands might be specially taken care of. Speaking next on Council Reform, the speaker said that the relation between the official and non-official members was on the whole satisfactory, but the actual work done in the Council was necessarily small under the present rigid constitution of the Council. He therefore emphasised the need for more than one Indian on the Executive Council, further expansion of Legislative Councils, the introduction of a larger elective element, greater freedom of discussion, wider angle of vision and greater mutual understanding and sympathy. In conclusion, he paid a tribute to His Excellency's liberal and sympathetic administration by referring to a few notable incidents during his regime, such as the restoration of Delhi to its pre-eminence as the historic capital of India, the settlement of the Indian question in South Africa as well as of the Cawnpore mosque affairs, and the despatch of Indian troops for the first time to Europe. He hoped that Lord Hardinge would continue to take a deep and abiding interest in Indian affairs, and that when the time came His Lordship's weight and influence would be thrown on the side of India so as to enable her to share the joys as well as the burdens of the Empire as a self-respecting partner in the great Imperial federation.

Congratulatory to Lord Hardinge.

Sir William Clark.

The Council reassembling after lunch Sir William Clark said that as Vice President of the Council, he felt it his duty to offer to His Excellency the felicitations of the Council on His Majesty the King-Emperor's conferring on him the most noble order of the Knight of the Garter. ("Hear, hear" and cheers.) It was a source of intense satisfaction to India, and specially to the Council with which His Excellency was intimately connected, to have the privilege of congratulating him on the eve of his departure from India. It was at an unique occasion that the announcement came when His Excellency would be presiding for the last time over his full Council.

His Excellency the Viceroy.

thanked the council, acknowledging the warm congratulations.

Budget Discussion Resumed.

RAI SITA NATH RAY.

The discussion of the Budget having been resumed, Sita Nath Ray referred to the part played by India during the war, and said that it was an unique spectacle that princes, ruling chiefs, and people should be offering their aid for the safety of the Empire. He next referred to sanitation and education, and said that the Hindu University was a crowning act of His Excellency to promote education in India. He eulogised the many services which His Excellency had rendered to India.

Mr. Surendra Nath Bannerjee.

Mr. Surendra Nath Bannerjee said that the Budget had been the subject of so thorough a discussion in connection with the new taxes that one would imagine that there was no room for further debate and controversy; but questions of policy arose from financial considerations even independently of finance. The enhanced salt duty had been opposed by the Indian Members of the Council, and that was the verdict of Indian public opinion. The speaker had suggested that the taxation was unnecessary and that the situation might be met by a loan. He was ridiculed by the Finance Minister who appealed to a character in fiction for illustration. They dealt with facts and not with fiction, and when the Finance Minister did that the situation was well high desperate. While the customs duty was raised all round, the import duties on cotton fabrics escaped the general rise. The Government of India was apparently helpless, but the fact showed the necessity for speedy recognition of fiscal autonomy. It was a pity that fiscal autonomy was not referred to the Committee newly appointed, but it would be open to the Committee to point out that protection was necessary in respect of Indian industries, and the accumulation of such instances would strengthen the cause of fiscal autonomy. Associated with fiscal autonomy was the financial independence of the provinces. The Finance Minister was considering a scheme for further devolution in the administration of provincial finance. He hoped it would be accompanied by an increase of popular control. Sir William Meyer had pointed out the splendid contributions of India to the war. In 1915-16 they were ten million pounds, in 1915-16 they were estimated at 18 million pounds, and in 1916-17 20½ million pounds. Mr. Bannerjee appealed to the Finance Minister not to deduct small holders from Government securities not liable to pay income tax, and then afterwards refund the money. In many cases no application for refund was made. Mr. Bannerjee appealed to the Government to see that conflicting theories did not paralyse the efforts to suppress malaria. Some real work in definite areas had to be done. Improvement in rural sanitation would kill malaria. He concluded with an eloquent tribute to the services which Lord Hardinge had rendered to India. His Excellency would go down to history as one of the greatest of Indian Viceroy.

Mr. A. K. Ghuznavi.

Mr. A. K. Ghuznavi, in the course of his speech, said that the thought which was uppermost in his mind to-day was that this was the last occasion on which His Excellency would preside over the deliberations of this Council. It was his duty, therefore, to give public expression on behalf of the Moslem community to the gratitude which his community felt for the manifold benefits which the

Muslimans had derived during His Excellency's regime. Leave for Jumma prayers was granted by the Government. The list of the public holidays under the Negotiable Instrument Act did not include in some provinces notably in Bengal, any Moslem holidays. Idul-uz-Fitr, Idul-Uz-Zuha, Mohurram and Bar-i-Wafat. The first three were now included, and he hoped that Bar-i-Wafat too eventually would be included. Facilities for religious instruction in schools, receiving Government grant would also be given as the result of the action taken by the Government. His Excellency had also bestowed sympathetic thoughts on the question of the removal, so far as possible, of the hardships which Hadjis had now to undergo in the performance of their Hadji. Mr. Ghuznavi pointed to the magnanimity of the Government in permitting the shipment of foodstuffs to Jeddah. He said:—"These instances, my Lord, are but a few amongst the numerous benefits that the Muslim community in particular have derived at Your Excellency's hands. I am sure I am only voicing the general opinion of the people of India as a whole when I say how greatly we appreciate and how deeply we are grateful for Your Excellency's liberal instincts, and how responsive Indians are to the good work done and the generous policy adopted. It is only men of strong individuality and liberal instincts such as Your Excellency, who can overcome narrow obstructions to progress and advance the real permanent well-being of the people." Mr. Ghuznavi congratulated the Finance Minister on his cautious budget. He deprecated the additional tax on salt, but accepted it as a temporary measure, and asked the Finance Minister to give an assurance that this extra tax would be repealed after the war. He was glad that the Finance Minister adopted the suggestion he made last year about increasing the income-tax, and thought that the people occupying positions of ease and affluence ought not to grumble if they had to pay a few extra rupees in the interests of the Empire. Mr. Ghuznavi urged the claims of his community for preferential treatment in matters of education and advocated free and compulsory education when the time came. He once more drew attention to the enormous spread of the drug and drink habit. He frequently looked forward to the time when the disability under the Arms Act would no longer exist, at least no preferential treatment in the matter of gun licenses would be meted out to European aliens, and said that if the Arms Act still remains on our statute books it should be made alike applicable to Europeans and Indians.

Sir Ebrahim.

Sir Ibrahim Rahimtulla agreed with those of his colleagues who spoke of the budget as the war budget and referred in this connection to the increase in military expenditure by about two millions and half over our normal rate, an increase directly responsible for the deficit and the consequent increased taxation. He did not object to this for he wished to give a free hand to the Government in the matter of expenditure when the war was going on, but he trusted that this additional expenditure would not form a permanent burden upon us. He very strongly thought that it was uncalled for to add to our normal expenditure on military purposes after the war in view of the splendid loyalty and goodwill maintained in India and in spite of the large drain upon regular soldiers usually stationed here. Mr. Stewart had suggested ways in which new taxes if necessary, might be raised but he thought that the jute trade which had been pampering on conditions arising from the war ought to bear the greatest part of the burden. Even an increase of one anna in the cost of third class tickets was very heavy burden on poor passengers.

Mr. Shafi.

Mr. Shafi said that with the war still prevalent it was inevitable that Indian budget should bear the impress of abnormal financial conditions. The scheme of additional taxation to make up the deficit though not entirely free from objection, was on the whole discriminately conceived. India had responded loyally and made willing sacrifices which were bound to leave their mark on history and create new bonds of citizenship. He said that more than 50 percent of the entire number of recruits had been drawn from the Punjab and she had also set a notable example to the rest of India, by providing a fleet of aeroplanes, the fund for which exceeded in amount the whole of the overseas aeroplane fund. In conclusion Mr. Shafi highly eulogised the services of Lord Hardinge in the cause of education and sanitation also for his advocacy of the right of Indian troops to take part in European War, and his action connected with the recent expansion of the provincial Legislative Council of the Punjab. He said, that for the last act he was grateful also to Sir Michael O'Dwyer.

Mr. Abbot.

Mr. Abbot congratulated the Finance Minister on the clear, able budget. He said His Excellency's departure from India would be a blow to the country. During Lord Hardinge's Viceroyalty India had made a steady progress. Referring to taxation he said that the increased taxation on salt would be the poor man's contribution to the war. He pleaded that the seats in Provincial Legislative Councils would be reserved for members of the domiciled community. Though it was not the present time to plead for special privileges yet he hoped when the time came the claims of the domiciled community would not be overlooked. He said that the members of the Anglo-Indian community should be given facilities to enter into the Regular Army.

Mr. Abbott continuing said that he had received from the Adjutant General a pamphlet dealing with the conditions upon which the Anglo-Indian force recently sanctioned by the Government of India might be raised. The bar sinister had been lifted and they had been given their Magna Charta. For this and other favours he had already tendered the most grateful thanks of the community.

Mr. Setalvad.

Mr. Setalvad paid an eloquent tribute to the services which Lord Hardinge had rendered to India and associated himself with the sentiments expressed by his colleagues.

Mr. Rayanagar.

Mr. Rayanagar said that the significant note in the budget was the statement of the Finance Minister that one of the results of the war would be the increase of military expenditure in future. This was a point upon which a clear expression of public opinion was necessary. The war must have made it clear that a change in the military policy of the Government was necessary. The people had long been excluded from

all association with the defence of the country, both internal and external and the result was that in spite of her teeming millions India at this hour of trial was unable to put on the field an army in proportion to the magnitude of the operations. The speaker pleaded for throwing open commissioned ranks of the army to the members of aristocratic houses. He asked the Government to undertake a thorough enquiry into the economic condition of India and in conclusion said that His Excellency had spared no pains to better the conditions of the Indian people at Home and secure for them a dignified place abroad for which all India was grateful to him.

Mr. Achariar.

Mr. Achariar said that the fresh taxes imposed this year should not be removed except the salt tax. Referring to the Telegraph Department he criticised the granting of concessional rates for telegrams to newspaper, also the supplying of news to Government Officers. He eulogised the services of Lord Hardinge.

Pandit M. M. Malaviya.

Pandit Madan Mohan Malaviya hoped that the Industrial Commission would enquire fully into the economic needs of the country. He said that His Excellency's experience would enable him to realise the needs of greater expansion of the Councils. He asked His Excellency to carry home to His Majesty the King Emperor India's devotion to His Person and Throne and a message to Englishmen that India fully sympathised with them in their present crisis. India fully realised what Englishmen had done during the present war to maintain the glory of the Empire. He only hoped that his countrymen were able to do as much as Englishmen had done.

Nawab Sayyid Mahomed.

Nawab Sayyid Mahomed expressed disapproval at the omission of imposition of taxation on cotton imports. He said that His Excellency has guided the destinies of India at a time which demanded all the resources of statesmanship.

Mr. Madhu Sudhan Das.

Mr. M. S. Das associated himself with all the sentiments expressed by his colleagues regarding His Excellency's services to India. He said that he was the one Viceroy who had raised India to a place higher than that hitherto occupied. He said that Behar and Orissa had special reasons to be grateful to Lord Hardinge.

Sir William Meyer.

Sir William Meyer in replying expressed satisfaction that the Budget had been so well received. Great care had been taken to distribute the necessary new burdens as fairly as possible. He congratulated his non-official colleagues upon the business manner in which they had dealt with the proposals of the Government. As regards whether new taxes would be continued after the close of the war he could only repeat what he had already said. As regards the terms for the new loans he was fully aware of the importance of the subject. He would be going down to Bombay shortly and would consult with the representatives of the Banks and others, and he welcomed notes from any members who might have suggestions to offer. In regard to sanitary expenditure the question of separate accounting might be considered. Mr. Stewart's criticisms of the new taxes came somewhat late. Railway and postal charges which he suggested as alternatives to the income-tax would have fallen upon the poor. As regards Pandit Malaviya's plea for economy, he said that as Finance Minister he saved money which he could. As regards Mr. Achariar's remarks regarding telegraph charges he said that they would no doubt be carefully considered by Sir William Clark.

After Sir William Meyer had spoken His Excellency the Viceroy brought the session to a close in a lengthy speech. He spoke for 55 minutes and at the conclusion declared the Council adjourned "sine die." Amidst cheers the meeting came to a close at 5.30 and a little while after the members and the Viceroy were photographed.

The Viceroy's Speech.

Before I deal with the budget and other matters I wish to thank the Hon'ble Members for the very kind and appreciative remarks that they have been pleased to make on my administration in their speeches to-day, and to assure them how highly I value their words and how much I shall always treasure the remembrance of the very friendly sympathy of the members of my Legislative Council at this the last meeting over which I shall preside before I leave India. I am profoundly grateful to you all.

Budget Received with Approval.

I have to congratulate my hon'ble colleague Sir William Meyer upon the reception accorded to his budget. In the earlier years of my Viceroyalty it was our good fortune to be able in effect to give back money to the tax payer, but on this occasion we have had to raise additional revenue on a considerable scale, and it is a remarkable circumstance that a budget in which new taxation is the foremost feature has been received with more general approval than perhaps any budget of my time. I attribute this to two causes. First, we have done our best to distribute the new burdens fairly and this has been recognised but chiefly, I think, we owe the easy passage of our fiscal proposals to a very general feeling of public spirit which desires to help the Empire at this time of need. In this respect the Council has faithfully reflected the general body of public opinion outside and I am grateful to you and to those you represent for thus strengthening our hands. Any measure which fortifies our general financial position is a real service in the prosecution of the war, and, though I am happy to say that in some respects our position is stronger than might have been expected, I can assure the small minority which still doubts the full necessity of the new taxation that our budget dispositions take by no means an exaggerated view of the contingencies for which we ought to be prepared.

A Policy of Development.

I do not propose on this occasion amid the preoccupations of the war period to embark on any full review of the financial history of my administration. Our policy before the war was one of development material and social. Our productive capital expenditure had reached by 1914 a scale previously unattained for education and other special purposes. We had increased the permanent resources of the provincial Governments by one million a year, and to the extent of 7 millions more in non-recurring grants. We had reason to hope for a gradually increasing utilisation of India's available resources through the borrowing policy pursued during Sir William Meyer's incumbency of the Finance Minister-

TELEGRAMS.

ship generally. I think we may claim we had succeeded in matters of banking, currency and the like, in getting into closer working association with the commercial community, and finally our whole finance and currency system had recently been overhauled, and we had hoped to make a fresh start on more progressive lines. These hopes and activities have been disappointed and arrested by the war. India, however, cannot complain if the even tenor of her progress has been checked. Her financial system has well withstood the strain of the last 18 months and she has not had to suffer the complete upheaval of her trade and the diversion of all her energies to other channels. The measures which we have taken this session will I hope, secure her financially in the 12 months which are before us, and she may hope to emerge from the war in a strong position. I think I may congratulate this Council and the country that this strength has been obtained with relatively so small an addition to her fiscal burden.

Cotton Import Duties.

Sir W. Meyer has explained the attitude of His Majesty's Government towards the proposals made by the Government of India that in the new taxation proposed in this budget the import duty in cotton should be raised leaving the excise duty on cotton at its present rate, an assurance being given by His Majesty's Government of the future abolition of the excise duty as soon as the financial situation would permit of such a course. He has also explained that His Majesty's Government feel that the raising of this question at the present time would be unfortunate since it would provoke the revival of old controversies at a moment when it is specially desired to avoid all contentious measures both in England and in India, that they might not prejudice the ultimate settlement of larger issues raised by the war. I need hardly say that the Government of India have no desire to create a controversy here, in England or anywhere else at the present time by the discussion of questions affecting Indian interests, but they are glad to have had the opportunity of placing on official record their views that the import duties on cotton fabrics should be raised and that the excise duty should for the present remain at its actual figure and an assurance given that it would be abolished as soon as the financial considerations will permit. But His Majesty's Government in expressing their desire that a conflict should not be raised at the present time over the cotton duties have made a definite declaration which has already been quoted by the Finance Member in his speech introducing the Financial Statement, but which I now repeat as I regard it as of very great importance to India as follows.

The Actual Words of the Home Government

"His Majesty's Government feel that the fiscal relationship of all parts of the Empire and the rest of the world must be reconsidered after the war, and they desire to leave the questions raised by the cotton duties to be considered at the same time in connection with the general fiscal policy of the Empire and with the share military and financial, taken by India in the struggle. His Majesty's Government are aware of the great interest taken in this question in India and of the impossibility of avoiding all allusion to it when new taxation has to be raised, but they are confident that a discussion of this particular issue could only be harmful now."

Fiscal Relations to be Reconsidered.

I wish to be very careful in not reading into this declaration an interpretation which would not be justified, but I think that I am fully justified in saying that it contains an assurance that the fiscal relations of India in the Empire towards the Empire and towards the rest of the world will be reconsidered after the war in connection with the general fiscal policy of the Empire, and that the best interests of India are being taken into account in postponing a decision about cotton duties which after all form only a small fraction of the fiscal system built up in India. We are all unanimous I think as to what the best interests of India in connection with the cotton duties may be and I regard the declaration that I and my Government have been authorised to make in the name of His Majesty's Government as a far-reaching pronouncement of statesmanship and full of hope and promise, implying, as it does the possibility, or I may even say, the probability, of a broad reconsideration of the fiscal interests of India from a new angle of vision. It seems to me to mark a new departure that it places the future position of India much higher than would have been done by the simple acceptance of the proposals of the Government of India and I think that the Government and people of India may with this declaration before them await the future with patience and confidence.

Indian Indentured Emigration.

In closing the discussion on his resolution on the 20th instant relating to the abolition of Indian indentured emigration the Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya asked that the Government would as an interim measure take steps to mitigate certain abuses and hardships in connection with the recruitment of labour in India and its despatch to the colonies. One, at any rate, of his proposals referred to a matter which was then under consideration and I thought it best to take a little time for examining it, before I replied. I am happy to say I find myself able to meet him on most of the points he brought forward. With reference to his first request my Government propose to ask Local Governments to examine carefully the conditions under which recruitment for the Colonies is carried out. In the next place the Government of India will take an early opportunity of arranging for the insertion in the agreement of all necessary particulars regarding the penal provisions of the contract. With reference to the Hon'ble Pandit's third request I think the best way of meeting it is by our asking the Secretary of State that the attention of the Colonial Governments should be drawn to the religious objections that are felt by many Hindu castes to such forms of employment as those which he mentioned.

The Terrible War.

Another six months have passed since I last addressed you in Simla on the subject of the terrible war now devastating Europe and we seem to be still a long way from its close. In the Western Theatre of the war the British and French Allies steadfastly maintain their position and are every day growing stronger in numbers, material and supplies. No very serious attack has been made on the British lines that

has not been easily defeated and the French with their usual bravery have most gallantly resisted and driven back with tremendous losses immense masses of German troops that had been gradually collected by the German commanders in order to make a supreme effort for a decisive victory before the moment arrives when they anticipate and dread of a general advance on the part of the allies. This advance will probably not be long deferred, and you may rest assured that it is being deferred only in order to make it when the time comes the more deadly.

On the Austro-Italian front the Austrians are being slowly but surely driven back by our gallant Italian allies. The theatre of war in which the most decisive results have been achieved has been in the Caucasus and in Northern Persia where the Russian Generals have gained some remarkable successes, including the fall of the fortress of Erzerum, regarded in Constantinople as impregnable and the storming of Bitlis less than 100 miles from the Tigris together with the capture of immense quantities of prisoners, guns and material, while in North Western Persia the rebel gendarmes and the Turks with them have been repeatedly defeated, so that the brave Russian troops have now, it may be hoped, finally destroyed Germany's hopes of making Persia, as she has already made Turkey the cats paw of her insensate ambition.

Unfortunate Development in Balkans.

There have been unfortunate developments in the Balkans owing to the treacherous intrusion of Bulgaria into the war against Russia, her liberator in the past, and England and France, her supporters and well-wishers in all her legitimate aspirations. Serbia and Montenegro have after a glorious struggle against overwhelming forces temporarily ceased to exist as Kingdoms, but the Allies are confident that the Teuton and Bulgarian forces will be ultimately expelled from the lands they have occupied and ravaged in the Balkans, just as Belgium and Poland will witness at no distant time their deliverance from the cruel yoke that Germany has temporarily imposed upon them. There may be some who question upon what such confidence is based and to those it may be confidently replied that while Germany and Austria are slowly but surely bleeding to death and unable to compel by any decisive success the peace which it is known that they now desire, England France Russia and Italy are daily growing stronger and by close and active co-operation, both military and economic are exercising a pressure which will soon become irresistible. As I said before in the Council last September the deciding factor in this struggle will be the British Sea power. It is the Sea which unites and welds together in a common effort the widely distant territories of the Allies.

British Sea Power the Tremendous Factor.

It is the Sea power that is protecting the shores of India and Indian commerce from the ravages of the enemy, and it should not be forgotten that even if, which God avert, disaster befall the arms of England and her Allies on land, the British Sea power would still remain, rendering Great Britain and her possessions invulnerable, and placing England in the position of being able to impose terms upon the central powers before a single German or Austrian ship would be allowed to sail the open sea with impunity. Not that there can be any doubt as to the ultimate victory of the Allies upon land, but it is the British Navy that is gradually but surely strangling the enemy with a grip that will never be relaxed until peace has been secured on such terms that the smaller powers shall regain their full liberty and independence, and that civilisation shall no longer be endangered by the dreams of conquest and the military despotism of a power which has arrogantly proclaimed might to be right. Until absolute and uncontested victory has been achieved there can be no flinching from our duty and no peace without being faithful to our ideals of truth and liberty and to our responsibilities to civilisation and the future of the world. The German menace that has weighed so heavily on Europe for the past generation must be reduced to impotence and permanently removed.

Foreign Affairs Nearer Home.

Turning to foreign affairs nearer home it is pleasant to be able to state that in Persia there has been a very distinct improvement in the situation. We are on the most friendly terms with the Persian Government who have at last realised the danger to which their country was exposed by the machinations of German and Austrian bands and are doing their utmost to suppress them. I need hardly say that in their efforts to restore order the Persian Government will continue to have our hearty co-operation and assistance in any way that they may desire.

Amir Friendly.

Our friend and Ally, the Amir of Afghanistan continues to maintain very friendly relations with the Government of India, and has renewed his assurances to observe an attitude of strict neutrality, and we have naturally in implicit confidence in his Royal word. On the frontier perfect tranquility has for some time prevailed except for raids by gangs of Mahsuds in the Dera Ismail Khan district. The cup of their misdeeds is already overflowing and the day of retribution is at hand. As soon our preoccupations elsewhere are relieved and when it suits our convenience it will be necessary for the Government of India to take drastic steps to put an end for ever to the campaign of murder and plunder that has disgraced the Mahsud tribe during the past few years.

Bengal Dacoities and Murders

Except in Bengal, where I am sorry to say there has been a regrettable number of murders and dacoities which dim the fair fame of that province, and which every effort should be made not only by the Government but by the people themselves to suppress the internal situation of India could hardly be more favourable, and it is a source of profound satisfaction for me on the eve of my departure to be able to say so.

German Designs to Create Trouble in India.

We do not feel the shock of battle here as the nations feel it in Europe but we have had ample evidence of German designs to create trouble in India which have so far proved abortive based as they were on the fallacy that India would be disloyal to the Empire. During the past 20 months of the war the people of this land have displayed a loyalty and patriotism deeply appreciated by the Empire at large that have been beyond all praise and have entirely justified the confidence and trust that I reposed in them.

Unparalleled Loyalty of India.

The Indian heads of Government have told me that never in their experience have the relations between the Government and the people been closer or of greater confidence, and I readily believe them. When I hear pessimistic prophecies or apprehensions as to the future of India I ask myself who 20 years ago, would have predicted the magnificent loyalty of the Ruling Princes and the people of India which we have seen since the outbreak of the war. None ever doubted the valour of the Indian Army, British and Indian but who would have said 20 years ago that it would be possible to send out of India to the different theatres of war army after army of brave and experienced soldiers. When it is remembered that the largest expedition that ever left the shores of India before the present war numbered only 18,000 men and that since the outbreak of the war India had despatched about 300,000 soldiers overseas and has contributed several millions pounds worth of war material to the Empire, I think we have every reason to be proud of the efforts that India has made and of the situation outside and inside our frontiers that have rendered such efforts possible. Many gallant men have, alas, died for their country. Of these the whole Empire is the tomb.

5 1/2 Years of Vicerealty.

As this is the last occasion upon which I shall have the privilege of addressing the members of my Legislative Council there are certain subjects of general interest upon which I would like to say a few words. My stay in India is now fast drawing to a close, and as I look back upon the past 5 1/2 years they seem full of incident and there is much of which India may well be proud, but I cannot help feeling how much there is also that is still left alone that would wish to have seen done and that I am confident will be done in the not far distant future, to secure that peace, contentment and progressive development which must be the end in view of every far-sighted British statesman, who conscientiously recognises the duty of Great Britain towards this country, who remembers the engagement given to the people of this land by successive Sovereigns and who realises that it is only by the study of the welfare of the people and by the reconciliation of the administration with the awakening and legitimate aspirations of the people, that the foundations of British Rule in India can be broadened and solidified.

ENGLAND'S AMBITION.

There can be no finer ambition for my Country than that the future historian may be able to describe how a bruised but ancient country of old civilisation and culture after centuries of invasion and conquest had been uplifted and gradually strengthened till it could stand upon its feet and how the child had become a source of strength and gladness to its mother country. It is difficult as yet to foresee what the results of the terrible war now in progress will be upon the civilisation of the world, but there can be no doubt that national ideals and common aspirations will be purified by the knowledge of the united effort that has been made to crush a debased system of culture founded on the hypothesis that might is right. It is devoutly to be hoped that this sense of unity may prevail long after this war has ceased and that it may be the prelude to the disappearance of all religious, class and racial discord which I unhesitatingly say can be productive only of harm and which tends to stay all healthy development and impede all real progress.

We are Far From Unity.

In no country is unity more absolutely necessary than in India, but unfortunately and I say it regretfully, we are still far from that ideal. It can only be achieved by a real effort on the part of all classes to understand each other better and to inspire one another with mutual sympathy.

Home Rule for India.

During the past few months I have seen mention made in speeches at meetings in the country and in the press of self-government, colonial self-government, and Home Rule for India. I have often wondered whether those speakers and writers fully realise the conditions prevailing in the Dominions such as Canada or Australia which render self-government possible. I wish that some of these could visit the Dominions and see for themselves. A study of the history of the Dominions would show that the development of their present self-governing institutions had been achieved not by any sudden stroke of statesmanship, but by a process of steady and patient evolution, which has gradually united and raised all classes of the community to the level of their enhanced responsibilities. I do not for a moment wish to discountenance Self-Government for India as a national ideal. It is a perfectly legitimate aspiration and has the warm sympathy of all moderate men, but in the present position of India it is not idealism that is needed but practical politics and practical solutions to questions arising out of the social and political conditions in this country.

You Must Grapple With Realities.

We should look facts squarely in the face and do our utmost to grapple with realities. To lightly raise extravagant hopes and to encourage unrealistic demands can only tend to delay and not to accelerate political progress. I know that this is the sentiment of many wise and thoughtful individuals. In speaking thus frankly it is far from my intention to create a feeling of discouragement, for nobody is more anxious than I am to see the early realisation of the just and legitimate aspirations of India, but I am equally desirous of avoiding all danger of reaction from the birth of institutions which experience might prove to be premature. During the past 5 1/2 years I have steadily kept this aim in view and as far as I am able I will do all in my power to help the course of Indian progress in the future. Nothing that has occurred during the past 4 1/2 years has made me change by a hair's breadth my views as to the soundness of the policy defined in that much disputed third paragraph of the despatch of the Government of India of the 25th August 1911, the responsibility for which rests especially upon myself in conjunction with my late friend Sir John Jenkins. The meaning of that paragraph has been much discussed, but as it is written in plain English I see no necessity for explaining it. I only wish to emphasise the fact that it was not contemplated that the policy adumbrated

1. చీ. లెప్పించుకొనువానికి 1: జ్వలజ్ఞి, ఇశాము పం. వెదము,
రత్నంకం పెని, కి. ఇరుళప. వీ. నందరాము.

చిత్రవార్తలు

ఉపచారక-కోగి.

ఒక ప్రెస్ బుక్ గాయములు తగలెను. ఆచట నరసి పు ధను చిత్రావాల కంపిరి. ఆచట నియమితము గాని కోగి తార పాఠశాలకు శాశ్వతము స్వచ్ఛందోపచారకముగా కో గుల కులచర్య చేసిరి. ఆచట కోగి గుణము కలిగిన పిమ్మట నరసి ప్రెస్ బుక్ లు కలెక్షన్. ప్రెస్ బుక్ లలో ఉత్తము పుచ్చు కొని పనిచేయు నుపచారక అందురు.

ఉత్త-ప్రభును చిత్రావాలలో నీకు సౌఖ్యము X నుండెదా?

కోగి-చాల సౌఖ్యము X నుండెను. ఆచట గొప్ప యిం టి స్త్రీలే మా కులచర్య కలిపిరి. వారు ఉత్తము పుచ్చుకొని పని చేయువారు గారు. వారి యాదరణ చాలా క్లాపాపాకృతి.

వింద్యబాలికుడు - విరచితు.

వి నీధర్మ అక్క నితో మాటలాడ గోతున్నది.

వి. ఆలాగా! నేనాయితీ గలగత పూర్వ మాయాత్మ కుండిన యాత్మనామకంబై నిధికును నాత్మనా మిత్రుడై మైన కలబడినచో నునకు మాటలాడవలసిన యవసరము లేదు.

సౌందర్యవతి-చాపియును.

సౌందర్యవతి యను నొక స్త్రీకి విర్రుండుచేకమునై నా కర మధికము. ఒకనాడొక విండు జరిగినది.

సౌం. నేను విర్రుండుచేకమునకు చెందిన దానవని తలం తురు కాబోలు.

చా. ఆటుగాను నీవు విర్రుండుచేకమునకే చెందగలవని తలంచెదను.

ప్రయాణికుడు-అన్న విక్రయకాలాధికారి.

ప్ర. ఏమండి ఈ ఘోరము నే నెన్ని సార్లు తరిమి నను నుడ ఈ కుక్క మరల నాకర్పియిద్దకే వచ్చి కూర్చుండి నేను చుద్దకలిపి నోట బెట్టుటకు చేతి నెత్తినపుడెల్ల నా చేతి నుంకను నోటినుంకనే మాయమందును. దీనిని తరిమివేయుదు మీకు పుణ్య మందును. నేను కష్టముగా కడుపునిండ భుజించెదను.

అ. ఓహో. తెలిసినదండి. నాకరు పొరబాటుకలన కట్టు జరిగినది.

ప్ర. ఏమిచేసినాడు.

అ ఈ కుక్క చాలా నమగలది. దానికి మామూలుగా నీకలెక్షనునే అచ్చును పెట్టుచుండును. అప్పుడే నది గురి తిండివది. నాకరు పొరబాటున అప్పుడే నను మీకు పెట్టి నాడు.

వృద్ధుడు - యువకుడు

ఒక చిన్న పట్టణమున, నొక చిన్న భోజనశాలలో పని యంతయును చూసినది. పనివాండ్లు విక్రమించిరి. వృద్ధుడగు యజమాని గాడిపోయియొద్ద చలిగాగుండుడెను. అంతలో నొక యువకుడు దళాణన తలుపుతీసి ధాం ధూ చేయుచు లోపలికివచ్చెను.

య. ఏమిటయ్యా తాతా-ముసలమృత్యువు గాడి పొయిందగ్గర కాల్లుచుండుచుకొని కూర్చున్నావు. చకచకలాడు తూ పనిచేయక ఇ తేమిటి! ఒక కుపుకు ఒక ముషికి తావు తిండికావలెను. (అని విగ్గరగ నరచెను)

వృ. అయితే ఆ ముషిపిక్కడ నున్నాడు. (తనలో) కుపుకుతోమే ఇచటికి వచ్చిపరగల్గు పొక్కుచున్నది.

ఇద్దరు స్నేహితులు.

గృహ యజమాని కేరగిదిలోనుండి లోపలికి కల్లి నపుడుదొడ్ నేపీకుదాగిదిలోనికి వచ్చి పుస్తకముల మీద వాణువొకబల్ల సోకును మున్నగువన్నయు తాళముచేయ బడియుండుటకు మాచెన అంతలో యజమాని ఆ గదిలోనికి వచ్చెను.

స్నే. ఏమయి నీవు చాలా బాగ్గి త్రగలవాడే.

య. ఏమి.

స్నే. అయిదు నిమిషములలో మరల నిచటికి రావలసి లోపలికి పోవునపుడు నుడ నీ కన్నీటివాలకును సోకును కను భద్రముగ తాళముచేసి కల్పించి. ఇంతస్వల్పకాలములో కట్టుకురె వంగులలోనికి వచ్చెదరా? దీనిపేరే బాగ్గి త్ర.

య. దొంగలు రావగాని నే నన్నిటికిని తాళములు చేసినవని నీకట్లు తెలిసికొనగలిగితివి?

మహా వీరుడు.

ఇరువురు ప్రయాణికు లొకరైలు బండిలో కలిసికొనిరి.

ఒ మిరు అప్పికాడేము నుండి వచ్చుచున్నారా? ఆచటమిన్నోరమాడమలేమియును కలుగలేదా?

రెం. ఒక్కసారిమాత్రమేకలిగినగాని అచిచాలప్రమా దరమైనది.

ఒ. ఏమిజరిగిందో వివరించెదను.

రెం. ఒకసారి నన్నొక గొప్పసించుము తరుముకొని వచ్చినది. నాదగ్గర తుపాకియున్నదిగాని మూలాలలేవు. గర్భం తరుములేక నేను తుపాకిని క్రిందబడచేసి సింహమునైసి కలియ బడితిని. అది నామీదకు చుమికింది. నేనొకచేతితో దానిక్రింది దవ్వడను రెండవచేతితో ముక్కును పట్టుకొని పెకలించివట్టి కదలకుండ నిలచితిని. అది ఊపిరినెత్తక వచ్చినది. ఇది గొప్ప ప్రమాద మనునా కాదా బహుమతిని పొందుటకు తగిన సాహసము చేసినవని యొక్కకొనెదరా లేదా?

ప్రెస్ బుక్ వుతి

ఒ ఏమిటి మీదాక్టరు చాలా నీటుగోటుగా ను న్నాడే. అతడిచటికి వచ్చిచండుల కేమిపార్టీ చేయును?

రెం. తడవకు రెండురూపాయలు.

ఒ. ఇదివర కెన్ని సార్లులు వచ్చెను?

రెం. ఇరువదిసార్లు.

ఒ. మీరతడికి 40 రూపాయ లివ్వవలెనా?

రెం. అక్కర లేదు. రెండురూపాయలను మాత్రమే యియ్యవలెను.

ఒ. ఎటుల.

రెం. అతడు మొదటిసారి వచ్చిచండులకు నేనియ్య కులసిన రుదీ ల నడుగుకు కేక్కిన 19 సార్లునుతరు వచ్చెను. కాని చికిత్సచేయుటకు రాలేదు. ఆ రెండురూపాయలు నే నత డెన్ని సార్లులు తిరిగినను నేనింకను ఇయ్యనేలేదు. కాన రెండు రూపాయలు మాత్రమే యియ్యవలె నంటిని.

భర్త-నైద్యుడు.

ఒకని భార్యకు వ్యాధి వచ్చినది. అతడు వీడవాడు. కాన నామెను ప్రెస్ బుక్ లు కంపెను. మొదటిసారి అతడు ప్రెస్ బుక్ లు కంపెను వల్ల నా భార్య కలులనన్నది అడిగెను. గణ ము కలుగుచున్నచు దాక్షిణ్య చెప్పెను. మరియొక వారము నకు మరల వల్ల యడుగగ నటులనే చెప్పిరి. మూడవ వారము నాతడు మరల కల్గెను.

భ-కాభార్యకు బాగుగా గుణముగా నన్నదా.

దా-అమె నిన్న రాత్రి చనిపోయినది.

భ-అమె ఇచటికివచ్చి నెలదినములై నది గడ నేను వాణుగు సాము వచ్చితిని. గుణముగా నున్నదనియే మీకు పత్రిసారియును చెప్పితిరి. గుణమిచ్చి యిచ్చి కటాక్షన మర గము క్రింద కరిణమించినదా ఏమి. మీ ప్రెస్ బుక్ హిను.

కాకు మాని ఆది కేశ వులు శెట్టి గారి చారి టీ సు.

1915-వ సంవత్సరము జనవరి నెల 1-వ తేది మొదలు, డిసెంబరు నెల 31-వ తేది వరకు (స్టేటుమెంటు)

జమ వివరము.			ఖర్చు వివరము.		
యిరుపు రొక్కం	యిరుపు రొక్కం	యిరుపు రొక్కం	యిరుపు రొక్కం	యిరుపు రొక్కం	యిరుపు రొక్కం
1915సం	140 0 9	940 0 9	మొదలుగలం కొవలముంక కైంకర్యము తాలూకు	...	3250 0 0
జనవరి నెల	తిరువల్లూరు శ్రీనివాసుల సన్నిధికి వాహనములు తాలూకు	...	800 0 0
1వ తేదికి	800 0 0	...	విద్య వైష్ణవులు	...	1640 9 0
ఎక్కికూట్ల జమ	...	15050 0 0	" వైష్ణవులు	...	831 3 6
...	వివాహ, ఉపనయనములు, వైష్ణవులు	...	1135 1 0
...	" వైష్ణవులు	...	255 1 0
...	ఇండ్ల రిపేరు వైష్ణవులు	...	1435 1 0
...	" వైష్ణవులు	...	100 0 0
...	మామూలు కైంకర్యములు: 1. రంగనాయకులు కోవెల	...	806 7 4
...	" 2. చెన్న కేశవ పెరుమాళ్లు కోవెల	...	154 11 0
...	" 3. సామ్యదామోదర పెరుమాళ్లు కోవెల	...	263 2 6
...	" 4. శ్రీపెరుంబూదూరు కోవెల	...	561 13 7
...	నిలిచిన ఉత్సవములు: 1. రంగనాయకుల సన్నిధి (బుగాళాలో)	...	30 14 9
...	" 2. దామోదర పెరుమాళ్లు కోవెల (కొండుూరు)	...	84 3 6
...	దక్షిణహిందూదేశములోని వైష్ణవదేవాలయముల జ్యోధ్ధారణకు	...	700 1 0
...	తిరునక్షత్రములు: 1. తిరుమట్టికై ఆళ్వారు సన్నిధి	...	16 8 0
...	" 2. తిరునాంగూరు దేవాలయములు	...	45 0 0
...	తిరువధ్యయనములు	...	200 0 0
...	శ్రీభాష్యకార సిద్ధాంతవర్ధిని సంస్కృత పాఠశాల	...	1609 14 2
...	గ్రంథ కాలక్షేపం	...	300 0 0
...	ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు	...	1080 0 0
...	బాబా ఖర్చు	...	140 13 7
...	ప్రేషనరి	...	12 11 6
...	ఫ్లోచర్	...	25 0 0
...	సిట్టింగు ఫీసు	...	365 0 0
...	యిరుపు రొక్కం	...	99 14 4
...	" మద్యాను బ్యాంకి	...	46 14 1
...	...	15990 0 0	15990 0 9

నల సంవత్సరాది సంచిక

ఆంధ్రోద్యమచరిత్రము : అనంతరయుద్ధచరిత్రము !

పంచాంగము

ఆంధ్రమహాదనులచే వ్రాయబడిన యమూల్యవ్యాసములు
అనేక పటములు చిత్రపటములచే విరాజిల్లుచుండును

ముచ్చటగా ముద్రింపబడుచున్నవి
సరిగా సంవత్సరాదివారము వెలువడగలదు

యుద్ధమువలన కాగితముల కల వేర్పడినను, విశేషము సామ్య వ్యయముచేసి సంవత్సరాది సంచిక పూర్వమువలెనే మంచికాగితములపై ముద్రించుచున్నాము. కాగితముల యిబ్బందివలన నలసంవత్సరాదిసంచికయొక్క ప్రతులు చందాదారులకై మితముగ ముద్రితము లగుచున్నవి. సంవత్సరాదిసంచికను బడయగోరువారు వెంటనే చందాదారులుగఁ జేరుట యుచితము.

ఆలస్యము=అశాధంగము

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెల రు.	0	8	0
" ఆంధ్రసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక కి మాసము చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుశెట్టిపేటి, మద్రాసు

కావలెను.

వేదశాస్త్ర ధర్మపాఠశాల, సెక్కిందాబాదు.

శ్రీ శివానంద పండిత స్వామివారి పాఠశాలకు సాం గాధ్యయనపరు లై పోదశకర్మాధికారు లగువా రొకరును తర్కవాక్యకరణములలో నొక్కదానియందు సమర్థులై కావ్య పాఠమును చెప్పగలవా రొకరును గావలసియున్నాడు కాన రాదలవినవారు వెంటనే యాక్రింది వైఖిలసముదాయ నుత్తరమును వ్రాసి వేతనము మొదలగు విషయములను తెలిపికోస పొంకింతురు.

కం. మార్కండేయ శాస్త్రి,

శ్రీపండిత స్వామివారిమఠం, సెక్కిందాబాదు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

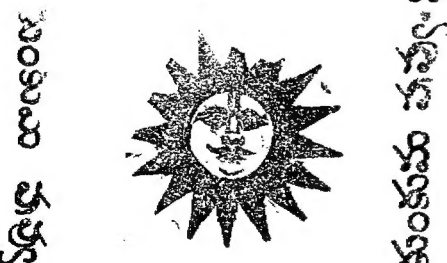
గ్రంథకర్త:—గా. హరినర్సోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

తైలినులభము కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశకనుము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుచుము.

అయ్యవారు:— ప్రపంచచరిత్రాకార్యాలయము, 145, కాంపిడి, మద్రాసు అని వ్రాయును.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మాపద్ధ దొరకును. కొనువారు మార్కమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మంపేటి, బొంబాయి.

శృంగారనైషధము.

ఇయ్యది సంస్కృతమున భట్టహర్షుడను మహాకవి రచించెను. దీనిని తెలుగున కీర్తివాడుడను గొప్పకవి అతేమ మనీషి హృదయంగమముగా శబ్దము ననుసరించియు సభిప్రాయము గుఱించియు భావముపలక్షించియు రసముపోషించియు నలంకారము భూషించియు నాచిత్యంబాదించియు నాచిత్యంబుఁ బరిపూరించియు మార్మకావసారంబున రచించెను. కాన, మూలమునకంటె రసవంతముగా నున్నది. ఇది మిక్కిలి పొగ్గవగుటచేత సాధారణముగా పండితులకేకాని సామన్యులకు గోచరముకల కష్టము. కావున దీనికి చక్కని తేటమాటలతోటికము తాత్పర్యమును వ్రాయించి నుండవలెనను పటమునుచేర్చి అచ్చుత్తించారము. ఇయ్యది చిన్న వైఖిప మేలైన కాగితములపై ముద్రితమై చక్కని కాలికోలైండు చేయబడియున్నది. దీనిరెల రూ. 8-8-0. పుస్తకము దీనిని ఏకాదశమాసములో కొనువారికి రూ. 2-8-0. కియ్యలగును. తపాలా ఖర్చును పోల్చుకము. 285

ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్డ్ కో,

ఆనందా ముద్రాలయాధికారులు, మద్రాసు.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని భాగవతము లగు తరీఫీయదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేదేభాగములు యేదేపనులుచేయునో అది చెడి కోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యాయంతమునెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ పోరట్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటువారిపద్దతుండి లై సెన్సు యిప్పించి వంతుబడును. యిందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు ఏప్రిల్ 16 లేదా నంది ప్రారంభమగును. క్లాసులో చేరలచిన విద్యార్థులు మార్చి 31 కు తేదీని గాని అంతకు ముందుగాని ధరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తాపోసంగలదును. ఈ క్రింద నడచారించువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మద్రాసు మోటారు ఇంజనీర్మీటూ

283 24 జనరల్ పీటర్సురోడ్డు
మోటారుబండ్లు యంత్రనిర్మాణమును, నడుపువిధానమును, పోషకాభ్యాసముల గలవలయును. ప్రత్యేక గమనిక:—
ఈపాఠశాలవిద్యార్థులకు ఉచితముగవడతియ్య, పోషకాభ్యాసములు కు ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతిరెలప్రభుత్వమున క్లాసుప్రారంభమగును. తయారైన క్లాసుకరికి క్లాసుబేయబడును. క్లాసు ఖర్చులు దీసికొనబడును. నువ్వెవరుగాని వ్రాసికొనవలెను.

367] నూతన రోమసంహరి బేగంసాహిసోప్

బేగంసాహి సోప్ ఖాసుమున నండు రోమములనే కాని ఈ నూతన రోమహరి సోప్ ఒకకూరి పుకయోగిం చినయెడల రోమములను నుద్దముగ పోగొట్టును. చర్మము యొక్క క్షయమైన రంగును కాంతికి చెనుపుచేయక రోమములనుపోగొట్టునోవ.

ఇది ఒకరే. రెల 8దిల్లలు పెట్టెకి 1-0-0వి.సి. ఖర్చు 4 ఆ. ఆర్. వి. పండిట్ అండ్ కంపెనీ లి., బందగబ్బి, మద్రాసు.

కావలయును

చంద్రికా కేశమువాసిని, తేలు మండు కొనువారు. కేశమువాసిని రెల సీసా 1-కి రూ 0-11-0 ఆ. తేలుమండు రెల సీసా 1-కి రూ 0-8-0 ఆ. కేశమువాసిని తేలుముయొక్క పొగ్గకృష్ణమునకు మెచ్చి కడప కలెక్టరుగారకు ఏ. ఆర్. బానర్జీ, పి. వి. ఇ, వి. సి. యస్. గారు బహుమాన పతక మొసగి యున్నాడు. తేలుమండు గుణవిశిష్టమో సామ్య కావను చేయబడును. ఏతెట్టుకు నుంచి కవిమనసియబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూచినచో మీకే తెలియును. అనేక యోగ్యతాపత్రికలు రెంటికిరి యివ్వబడివి. 410 చంద్రికాస్తోధు, ప్రొద్దుటూరు. మద్రాసు ప్రెస్ పబ్లిషింగ్

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విస్తీర్ణ విశేషములను అనేక శాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి లోకజ్ఞులను గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశములో జన్మించిన ప్రతివ్యక్తుడును ఆనాళ్ళముగా జనున వలయును. ఈ పుస్తకమునకు రెలరేడు. తపాలాఖర్చులేదు.
వైద్య శాస్త్రి, మ: శంకర్ గోవింద్,
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 157 బ్రాడ్వే, 219 98 హంటురోడ్డు, మద్రాసు.

మోటారు సర్వీస్ బండ్లు

10, 14 మనస్సులు కూర్చుండి బెట్లు బండ్లు వెంటనే అమ్మకమునకు తయారుగా నున్నవి. ధరలు మొదలైన వాటికి ఈక్రింద నడచారించువారికి వ్రాయుడు:— 40

గ్యాల్లీ అండు కో., 149 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ప్రతిదినమును ముఖ్యముగ పునయోగకరమైనవి
వైద్యవిద్య.
దీనియందు ముందు వైద్యబోధనలు నిండియున్నవి. 144-పుటలుగల పుస్తకము మియుంటివద్ద ఏకవ్యయలేక పోస్తేజి కర్మముకూడ లేక మీకు యిప్పించేటట్లువుంటే తిరిగికోనుటకు నిష్ఠములేదు? నేడే ఒక పుస్తకమునకు వ్రాయుడు. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశరజీ, 188 20, చివాబాబాద్, మద్రాసు.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇది మంచి కస్తూరి చేర్చి చేయబడినది. సువాసన గలదు. అశుభము, వాయువు, జ్వరము, నన్ని పాఠము, దగ్గు, జలుబు, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలము నిచ్చును. 200 గ్రా. సీసా 1-కి రు 0-4-0 (దజకో రు 2-8-0.)

254 ఆయుర్వేదసమాజ్, పొంబూరు, గుంటూరుజిల్లా.

నల్ల సంవత్సర పంచాంగము

నల్లసంవత్సర సిద్ధాంత పంచాంగము చక్కని కాగితములమీదను ముద్రిత మై విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నది. వ్యా పారస్థులకు 10-0-కి రూ. 1-4-0 చొప్పున నీయబడును. వలయు వారు మాఖ శు కి లోపుగ సగము కిచ్చుతుకు ముందుగ మనియూర్చరు చేసినచో మిగిలిన కిచ్చుతుకు వి. పి. గ వెంటనే రైలులో పంపబడును.

ఆంధ్రపత్రికా వ్యవస్థాపకుడు,
చిత్తూరు 312 చిత్తూరు

బెస్ట్ సెన్సిటివ్.

దుర్వాయు నివారణమునకు నియ్యది మిక్కిలి పొగడ్తగాంచినది.

100 మొదలు 500 భాగము లధికముగు నీటితో

కలిపి ఉపయోగింపవగును.

రోగకారకములగు పురుగుల నడంచుటలో ప్రశస్తమయినది.

గేలనుటిన్నులలో నష్టము చేయబడును. 5 గేలనుల డ్రమ్ములు,

30 గేలనుల పీపాలు కూడా గలవు.

ధరలకు ఇతర విషయములకు నీరికి వ్రాయవలెను.

బెస్టు అండు కో., లిమిటెడు.

227

పోస్టుబాక్సు 63 మదరాసు.

BEST & Co., LD., MADRAS.

తామర తైలము.

ఎటువంటి తామరతైలము

ను రెండుమూడుసార్లు రాచిన

వయమైపోవును.

డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0 లు

మాత్రము.

జమైకా

సార్వరిల్లా.

మంచి యారోగ్యము నిర్మలమైన

రక్తము ననుసరించి యుండును.

స్వచ్ఛమైన మా జమైకా సుగంధిపాల

ద్రావకము, రక్తములో నుండు మలిన

మును సుభ్రుకరచి ఆరోగ్యమును

స్థాపించును.

బుడ్డి 1-కి రు. 2-0-0 లు.

నైమో.

ఇయ్యది హిందువులలో

ననేకులకు వ్యాపించుచుండు

చీడ, గజ్జి మున్నగువాటిని,

యొకటి రెండు పూటలలో

నడచివేయును.

డబ్బీ 1-కి రు. 0-12-0.

W. E. SMITH & Co.,

Pharmaceutical Chemists &

Druggists, Mount Road,

MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్క్విత్ అండు కో.,

మందులవ్యాపారులు, కళాండు రోడ్డు,

మదరాసు

వందులు గోరునప్పుడు యీ పత్రిక నుడవారించ గోరెదము.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము

[తద్య కా త్య ము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నివియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో ఏయేసమయముల నెట్టి పరిణామములతో బోడినది? మనుషులస్థితి మొదలగు నెట్లుండో కులభేదములేలకలిగి ధర్మము లెప్పుడెట్లు మార్పుబొందో? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రో? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నది. తరతరముచరిత్రము, నగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిబలముచే బ్రహ్మచరీ నీతిగతులు ముండెట్లుండెనని యూహించి నీరసమున విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. శ్రేణిమిగుల మలభము. మంచికాగితములచే ముద్రింపబడి నిందు క్యాలిగ్రే లెండుచేయింపబడియున్నది. 900 పుటలు కల 4-0-0 అత్యుత్తమప్రతి 5-0-0 కర్పణ జేతే. కలయవారి చిరునామాకు వ్రాయవచ్చును.

జనమంచి శ్రేష్ఠాద్రిశర్మ, తెలుగుపండితుడు, మ్యూసిసిఫర్ హైస్కూలు, కడప.

ARMS & AMUNITION.

తుపాకులు, తుపాకి మందు,

కేపు, రవలు మొదలగునవన్ని

సారాయములు, స్పిరిట్సు

నానావిధోపయోగవస్తువులు

మావద్ద దొరకును

ఎస్. వి. సారధి అండుకో

రంగ చైనాబజారు రోడ్డు

మదరాసు

స్వధర్మప్రకాశిని

మతవిషయములను ప్రకటించు మాసపత్రిక.

ఈ పత్రిక 8 సంవత్సరముల నుండి ప్రకటింపబడుచున్నది. ఇందలి విషయముల ప్రాశస్త్యమునగాంచి కులపురుషులారాజులు రాజపోషకులయి అవరించుచున్నారు.

సంవత్సర చందా రు. 2-0-0.

ఇదిగో మా సమీపమునందు సర్వసాంధ్ర ప్రయోగముతో ముద్రింపబడిన శక్తి కర్మావస్థానాది అన్ని కగ్రంథములును, ధర్మకాస్త్ర కారికాపథులతోను సకలవిధ సంక్షేప నివారకముగ క్రొత్తగ ముద్రించిన వైశ్యమేధిక గ్రంథము.

తొట్టితైద్యగ్రంథములును, భారత, భాగవతాది గ్రంథములు కూడ లభించును. కలయవారి కేట్రాగురు కూడ కంపకలము.

మాసపత్రిక, స్వధర్మప్రకాశిని,

గుంటూరు అని పొందెడి.

మాగాణిభూములకు నీరుపారించు టాన్ గైరోను విరిచిన నీరుతోడుయంత్రము

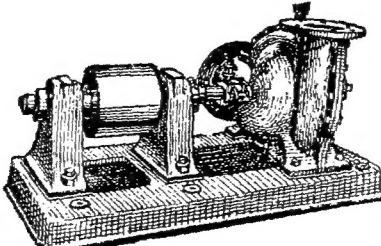
(పంపు) లేదు.

పేరొందిన మధ్యస్థలాపకర్షిత జలాహరణయంత్రము.

ప్రపు "A" పైకి 36 అడుగులవరకు.

గృహోపయోగమునకును,

తోటలయందు నీరుపారించుకొనుటకు

చిన్న చిన్న చేయంత్రములును కావల

సినచో క్రిందిఅడ్రసుకు వ్రాయుడు

233

ఓక్స్ అండు కంపెని లిమిటెడ్,

ఇంజనీయర్లు, 9 వ్రాడ్వే, మదరాసు.